

สารนิพนธ์

เรื่อง อุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศไทยเวียดนาม

โดย

นางสาวมธุรดา มะธิปิไข

รหัสนักศึกษา 05600771

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์	อุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม
ผู้เขียน	นางสาวมธุรดา มะธิปิไซ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปั่นสุวรรณ
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมการลงทุนสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม เพื่อศึกษาถึงประเภทและการมูลค่าการลงทุนของบริษัทสมาร์ทโฟนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม และเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการลงทุนอุตสาหกรรมในเวียดนามตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 – ค.ศ. 2019 การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์แบบทฤษฎีภูมิจากจากกรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์แบบ PESTEL Analysis

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การที่รัฐบาลเวียดนามมีการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 เริ่มมีการผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ขั้นต้น เช่น แผงวงจร ชิป หลังจากนั้นจึงเริ่มมีการปรับปรุงคุณภาพการฝึกอบรมสายอาชีพในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 สร้างความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่บุคคลและองค์กร เร่งพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ให้ได้คุณภาพสูงขึ้น โดยผ่านระบบการศึกษาและเทคโนโลยีที่ทันสมัย กลายเป็นพื้นฐานและกระบวนการสำคัญที่สามารถผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์สำคัญในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เองได้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 และพบว่าเริ่มแรกเวียดนามมีการผลิตและส่งออกสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Goods) ได้แก่ แผงวงจรพิมพ์มากที่สุด แต่ตั้งแต่ปี 2010 ขึ้นไป กลายเป็นผลิตและส่งออกสินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) ได้แก่ สมาร์ทโฟน มากที่สุด จากการเน้นการพัฒนาบุคลากรและอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น อุตสาหกรรมผลิตซอฟต์แวร์และเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพิ่ม Global Value Chains เพื่อให้เวียดนามกลายเป็นจุดหมายยอดนิยมสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้เวียดนามได้ไต่อันดับในฐานะผู้ส่งออกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์รายสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกสมาร์ทโฟน

คำสำคัญ : อุตสาหกรรมสมาร์ทโฟน อุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม อุตสาหกรรมในประเทศเวียดนาม

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่องอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนาม เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450112 การศึกษาเอกเทศ (INDEPENDENT STUDY)

สารนิพนธ์ชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปั่นสุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้ความรู้แง่คิดที่ดี ต่อการทำงานและการทำวิจัย ตลอดจนการให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอบคุณพ่อ แม่ พี่ชาย เพื่อน ๆ ที่น่ารักทุกคน ที่คอยรับฟังปัญหาทุกอย่าง ให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์ ให้กำลังใจ เป็นผู้สนับสนุนในทุก ๆ เรื่อง และเพื่อน ๆ ในสื่อออนไลน์อย่างทวิตเตอร์ (Twitter) ที่คอยให้กำลังใจอย่างสม่ำเสมอ ขอบคุณสตรีมเมอร์ (Streamer) อย่าง Gssspotted อนิเมะทุกเรื่องที่เคยดู รวมถึงแมวและหมาข้างบ้านที่คอยปลอบประโลมใจเมื่อผู้ทำวิจัยรู้สึกเครียด ขอขอบคุณที่เป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยทำการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจต่อไป

มธุรดา มะธิปิไซ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 จุดประสงค์ของการศึกษา	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2	4
2.1 ประวัติความเป็นมาของสมาร์ทโฟน	4
2.1.1 ประวัติความเป็นมาของโทรศัพท์มือถือ	4
2.1.2 ห่วงโซ่อุปทานของสมาร์ทโฟน	8
2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	12
2.2.1 ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบของฝูงห่านบิน (Flying Geese Model)	12
2.2.2 ทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรม	13
2.2.3 ทฤษฎีปัจจัยที่มีผลต่อที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม	16
2.3 นโยบาย มาตรการและแผนงานของรัฐบาลเวียดนาม	18
2.3.1 นโยบายในการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ	18
2.3.2 สิทธิประโยชน์ที่สำคัญ	19
2.3.3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	19
2.3.4 การวิจัยและพัฒนา	20
2.3.5 เขตเศรษฐกิจพิเศษ	21
2.4 ข้อมูลภูมิศาสตร์	24
2.4.1 ข้อมูลทั่วไป	24
2.4.2 สภาพภูมิศาสตร์ของประเทศเวียดนาม	25
2.4.3 สภาพภูมิอากาศของประเทศเวียดนาม	26
2.4.4 ประชากร	26
2.4.5 สภาพเศรษฐกิจของประเทศเวียดนาม	27
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3	32

3.1 แหล่งข้อมูล	32
3.2 วิธีการศึกษา	32
3.3 เทคนิคการวิเคราะห์	32
3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
บทที่ 4	33
4.1 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลเวียดนาม	33
4.2 ประเภทและมูลค่าการลงทุน	46
4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนของแต่ละบริษัทในประเทศเวียดนาม.....	51
บทที่ 5	57
5.1 สรุปผลการศึกษา	57
5.2 อภิปรายผลการศึกษา	58
5.3 ข้อเสนอแนะ	59
5.3.1 ข้อเสนอแนะทางนโยบาย	59
5.3.2 ข้อเสนอแนะทางงานวิจัยในอนาคต	59
5.4 ข้อจำกัด	60
บรรณานุกรม	61
ประวัติผู้วิจัย	66
แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์.....	67

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงอัตราจ้างขั้นต่ำของบริษัทเอกชนของเวียดนามและของต่างชาติ (ดอลลาร์สหรัฐ).....	18
ตารางที่ 2 เปอร์เซนต์ของแรงงานที่ผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามคุณสมบัติทางวิชาชีพ	20
ตารางที่ 3 สิทธิประโยชน์ในการลงทุนในประเทศเวียดนาม.....	23
ตารางที่ 4 แสดงสถิติทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเวียดนาม ระหว่างปี ค.ศ.2008-2012	28
ตารางที่ 5 การลงทุนโดยตรงของต่างชาติในเวียดนามจำแนกตามสาขาการลงทุนตั้งแต่ปีค.ศ.1988 - 2014 29	
ตารางที่ 6 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลเวียดนาม	35
ตารางที่ 7 แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนาม	44
ตารางที่ 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนของแต่ละบริษัทในประเทศเวียดนาม	52

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 โทรศัพท์ยุค 1G รุ่น Nokia-Mobira Cityman 1320	4
ภาพที่ 2 โทรศัพท์ยุค 2G รุ่น Panasonic EB-G520.....	5
ภาพที่ 3 โทรศัพท์ยุค 2.5G รุ่น HTC Touch2 2.5G	6
ภาพที่ 4 โทรศัพท์ยุค 3G รุ่น Iphone 3G	6
ภาพที่ 5 โทรศัพท์ยุค 4G รุ่น Huawei Honor 8X	7
ภาพที่ 6 ตารางเปรียบเทียบความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลตั้งแต่ยุค 2G ถึง 4G	8
ภาพที่ 7 ห่วงโซ่อุปทานขั้นพื้นฐาน.....	8
ภาพที่ 8 ห่วงโซ่การผลิตมือถือแยกตามประเทศที่เป็นฐานหลัก.....	9
ภาพที่ 9 Apple Ax ผลิตภัณฑ์ CPU ของบริษัท Apple	10
ภาพที่ 10 ชิพหน่วยความจำ RAM ของบริษัท SK Hynix	10
ภาพที่ 11 การผลิตแผงวงจรไฟฟ้ารวม.....	11
ภาพที่ 12 การผลิตแผ่นวงจรพิมพ์	11
ภาพที่ 13 ช่างฝีมือกำลังประกอบโทรศัพท์ Vsmart ของ Vingroup ใน Hai Phong.....	12
ภาพที่ 14 แสดงรูปแบบของการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบของฝูงท่านบินของกลุ่มประเทศเอเชีย	13
ภาพที่ 15 แสดงสามเหลี่ยมทางที่ตั้งเศรษฐกิจทางพื้นที่ของแอลเฟรด เวเบอร์.....	14
ภาพที่ 16 แสดงผลที่ตั้งโรงงานราคาถูกซึ่งแสดงในทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรมของแอลเฟรด เวเบอร์.....	15
ภาพที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์แนวโน้มของการเกาะกลุ่มรวมตัวกันในทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรม	16
ภาพที่ 18 แผนที่ประเทศเวียดนามและเขตอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจพิเศษ.....	22
ภาพที่ 19 ธงชาติสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม.....	24
ภาพที่ 20 ลักษณะภูมิประเทศของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	25
ภาพที่ 21 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐ).....	27
ภาพที่ 22 Intel ประกาศอย่างเป็นทางการว่าได้ผลิต Haswell CPU ตัวแรกในเวียดนามอย่างเป็นทางการ..	51
ภาพที่ 23 Samsung Vina Electronics ใน Ho Chi Minh	53
ภาพที่ 24 Samsung Electronics Vietnam (SEV) ใน Bac Ninh	53
ภาพที่ 25 Samsung Vietnam Electronics Thai Nguyen complex (SEVT) ใน Thai Nguyen	54
ภาพที่ 26 Samsung Vietnam Mobile R&D Center (SVMC) ใน Ha Noi (2018)	54
ภาพที่ 27 Tim Cook CEO ของ Apple เข้าพบนายกรัฐมนตรี Nguyen Xuan Phuc ที่ VEF	55
ภาพที่ 28 Foxconn Technology	55
ภาพที่ 29 การเปิดตัวการลงทุนของ YouthSpark Microsoft ในเวียดนาม	56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสมาร์ตโฟนกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิตและการติดต่อสื่อสาร อุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนจึงมีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก ทั้งในประเทศของบริษัทของเจ้าของตราสินค้าเองและบริษัทที่เจ้าของตราสินค้าเข้าไปลงทุนในด้านการประกอบชิ้นสุดท้าย (final assembly) เนื่องจากไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสูง บริษัทเจ้าของตราสินค้าจึงมักเลือกประเทศที่จะมาเป็นฐานการผลิตในส่วนการประกอบชิ้นสุดท้าย ทั้งปัจจัยด้านต้นทุนแรงงานและโอกาสในการเจาะตลาดท้องถิ่น ฐานการประกอบของ Apple และ Huawei จึงอยู่ที่จีนและอินเดีย ส่วนของ Samsung จะกระจายไปหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเกาหลีใต้ เวียดนาม จีน อินเดีย บราซิล และอินโดนีเซีย

การผลิตโทรศัพท์มือถือแยกออกเป็น 5 ส่วนหลัก ๆ โดยส่วนต้นและส่วนท้ายเป็นการกำหนดมาตรฐานพื้นฐานของโครงข่ายและการใช้แรงงานประกอบชิ้นส่วน ในขณะที่หัวใจสำคัญ 3 ส่วนที่สร้างความแตกต่างระหว่างเจ้าของตราสินค้า อยู่ที่การวิจัยและออกแบบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์และงานวิศวกรรม และการผลิตชิ้นส่วนหลัก ถึงแม้ว่าโทรศัพท์จะถูกออกแบบในสหรัฐอเมริกา แต่ผลิตภัณฑ์ต้นแบบก็ได้รับการพัฒนาที่ไต้หวัน โดยจอภาพจากเกาหลีใต้และคาปาซิเตอร์จากญี่ปุ่น ถูกส่งไปประกอบรวมกันด้วยแรงงานชาวจีน อินเดียหรือเวียดนาม จะเข้าใจอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนได้ดีขึ้นหากมองผ่านกรอบ Global production networks หรือ เครือข่ายการผลิตข้ามชาติ ซึ่งเกาหลีใต้ ไต้หวัน และสิงคโปร์ ใช้เป็นแนวทางการออกแบบ ยุทธศาสตร์การพัฒนาของประเทศจนประสบความสำเร็จ จากการศึกษาพบว่า ประเทศที่สามารถเข้ามาแชร์มูลค่าการประกอบชิ้นส่วนของมือถือสามค่ายยักษ์สำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นเวียดนาม อินเดีย หรือบราซิล ล้วนมีนโยบายของรัฐบาลชัดเจนในการดึงดูดการลงทุน เพื่อเป้าหมายระยะยาวที่มากกว่าเป็นแค่ฐานการผลิต โดยการสนับสนุนการลงทุนเป็นเพียงก้าวแรกของยุทธศาสตร์ในการขยับเลื่อนขั้นตนเองในเครือข่ายการผลิตเท่านั้น โดยเป้าหมายถัดไปจากการเป็นฐานประกอบชิ้นสุดท้ายก็คือ การเป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนหลักที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ก่อนจะก้าวไปสู่การเป็นซัพพลายเออร์หลักให้กับบริษัทเจ้าของแบรนด์เหมือนที่ประเทศอย่างไต้หวัน และจีนเคยทำสำเร็จมาก่อน (วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร, 2562)

นโยบายด้านเศรษฐกิจได้ย เหมย (Doi Moi) ของรัฐบาลเวียดนามได้เปิดให้นักลงทุนจากต่างชาติได้เข้ามาลงทุนทุกในประเทศ ทำให้เวียดนามมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างก้าวกระโดด นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 เมื่อรัฐบาลสนับสนุนภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการปรับโครงสร้างกฎหมาย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของเวียดนามมุ่งสู่ภาคอุตสาหกรรม และได้ออกกฎหมายให้การลงทุนจากต่างชาติเข้ามาในประเทศ จึงมีการลงทุนจากต่างชาติไหลเข้ามาเป็นจำนวนมาก บริษัทต่างชาติได้นำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาในเวียดนาม ส่งผลให้การจ้างงานในเวียดนามสูงขึ้น และความรู้ด้านเทคโนโลยีกระจายสู่แรงงานชาวเวียดนาม สำนักข่าว The Financial Times ออกรายงานว่าในปี ค.ศ. 2017 เวียดนามจะเป็นผู้ส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่อันดับสองรองจากประเทศสิงคโปร์ เวียดนามลงทุนในทรัพยากรมนุษย์และโครงสร้างพื้นฐานของประเทศเป็นอย่างมาก จุด

แข็งของเวียดนามที่สามารถดึงดูดนักลงทุนจากต่างชาติให้มาสร้างฐานการผลิตในประเทศ ได้แก่ การมีแรงงานราคาถูก การปรับค่าแรงขั้นต่ำอาจส่งผลให้ภาคการผลิตมีต้นทุนสูงขึ้น ซึ่งอาจกระทบต่อภาพรวมทางการลงทุนของเวียดนาม อย่างไรก็ตาม สิ่งที่รัฐบาลต้องคำนึงถึงควบคู่กับการดึงดูดการลงทุน คือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของแรงงานให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงด้วย (กิริยา กุลกลการ, 2561; วิทย์ บัณฑิตกุล, 2555)

นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจของเวียดนามกับการพัฒนาอุตสาหกรรม การเติบโตทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่เป็นผลมาจากภาคเกษตรและภาคการผลิตที่เน้นค่าแรงต่ำ เป้าหมายหนึ่งของการพัฒนา คือ ก้าวพ้นการเป็นประเทศรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศรายได้ชั้นสูง ปัจจัยสำคัญส่วนหนึ่งมาจากการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม กรอบแนวคิดใหม่ของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ (New Structural Economics: NSE) มองว่า การยกระดับทางด้านอุตสาหกรรม (Industrial upgrading) และการกระจายตัวทางด้านอุตสาหกรรม (Industrial diversification) เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยต้องมีพลวัตของปัจจัยทุนต่อแรงงานที่ปรับเปลี่ยนตามความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และมีโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ (Hard infrastructure) และโครงสร้างพื้นฐานทางสถาบันและสังคม (Soft infrastructure) เป็นส่วนสนับสนุน (ชญาณี ชวะโนทย์, 2560)

อุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนามมีการพัฒนามากยิ่งขึ้น เนื่องจากบริษัทต่าง ๆ ต้องการลดต้นทุนทางด้านแรงงานและต้องการเจาะตลาดภายในประเทศ หลายบริษัทเริ่มถอนบริษัทฐานการผลิตในประเทศจีนและเริ่มเข้ามาลงทุนที่ประเทศเวียดนามมากขึ้นนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2009 ซึ่งในสิ้นปี ค.ศ.2017 Samsung ได้ลงทุนในเวียดนามจำนวน 17.3 พันล้านเหรียญสหรัฐทำให้เป็นนักลงทุนต่างชาติรายใหญ่ที่สุดในประเทศ การดำเนินงานของ Samsung ยังส่งผลอย่างมากต่อการจ้างงาน เมื่อปลายปี ค.ศ.2017 บริษัทในเครือ Samsung ทั้งสามแห่งคือ SEV SEVT และ SEHC มีจำนวนพนักงานทั้งหมด 109,000 คนในเวียดนาม ทำให้กลุ่มบริษัทในเครือเป็นหนึ่งในนายจ้างที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ (Yee Siong Tong, 2019)

จากความน่าสนใจดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง “อุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนาม” เพื่อให้เห็นถึงนโยบายทางด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมการลงทุนของบริษัทสมาร์ตโฟนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม เพื่อนำไปสู่การศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟน ประเภทและการลงทุนของบริษัทสมาร์ตโฟนชาติที่เข้ามาลงทุน ศักยภาพและโอกาสในการลงทุน รวมไปถึงการใช้ประโยชน์สำหรับหน่วยงานภาครัฐของไทยและการใช้ประโยชน์สำหรับนักธุรกิจที่จะลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในประเทศเวียดนาม

1.2 จุดประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมการลงทุนสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนาม

1.2.2 เพื่อศึกษาถึงประเภทและมูลค่าการลงทุนของบริษัทสมาร์ตโฟนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการลงทุนอุตสาหกรรมในเวียดนาม

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ศึกษาจากบริษัท Samsung, Apple และ Microsoft เท่านั้น

1.3.2 ศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเศเวียดนามตั้งแต่ปี ค.ศ. 2000 – ค.ศ. 2019

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบถึงนโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม

1.4.2 ทำให้ทราบถึงประเภทและการลงทุนของบริษัทสมาร์ทโฟนชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม

1.4.3 ทำให้ทราบถึงศักยภาพและโอกาสในการลงทุนอุตสาหกรรมในเวียดนาม

1.4.4 ทำให้ทราบถึงการใช้ประโยชน์สำหรับหน่วยงานภาครัฐของไทย

1.4.5 ทำให้ทราบถึงการใช้ประโยชน์สำหรับนักธุรกิจที่จะลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในเวียดนาม

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

2.1 ประวัติความเป็นมาของสมาร์ทโฟน

โทรศัพท์มือถือ หรือ โทรศัพท์เคลื่อนที่ เป็นอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์ลักษณะเดียวกับโทรศัพท์บ้านแต่ไม่ต้องใช้สายโทรศัพท์ จึงทำให้สามารถพกพาไปที่ต่าง ๆ ได้ โทรศัพท์มือถือใช้คลื่นวิทยุในการติดต่อกับเครือข่ายโทรศัพท์มือถือโดยผ่าน สถานีฐาน โดยเครือข่ายของโทรศัพท์มือถือแต่ละผู้ให้บริการจะเชื่อมต่อกับเครือข่ายของ โทรศัพท์บ้านและเครือข่ายโทรศัพท์มือถือของผู้ให้บริการอื่น ๆ โทรศัพท์มือถือในปัจจุบันนอกจากจะมีคุณสมบัติในการสื่อสารทางเสียงแล้วยังมีความสามารถอื่นอีก เช่น สนับสนุนการสื่อสารด้วยข้อความ เช่น SMS, การเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต, การสื่อสารด้วยแบบ Multimedia เช่น MMS, นาฬิกา, นาฬิกาปลุก, นาฬิกาจับเวลา, ปฏิทิน, ตารางนัดหมาย, สเปรดชีต, โปรแกรมประมวลผลคำ, รวมไปถึงความสามารถในการรองรับแอปพลิเคชันของจาวา เช่น เกมต่าง ๆ ได้ โทรศัพท์เคลื่อนที่เครื่องแรกถูกผลิตและออกแสดงในปี ค.ศ.1973 โดย มาร์ติน คูเปอร์ (Martin Cooper) นักประดิษฐ์จากบริษัทโมโตโรลา เป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ขนาดใหญ่ที่มีน้ำหนักประมาณ 1.1 กิโลกรัม ปัจจุบันจำนวนผู้ใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ทั่วโลกเพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ.2000 ที่มีจำนวน 12.4 ล้านคน มาเป็น 4,600 ล้านคน (วารสาร สามโกเศศ, 2547)

สมาร์ทโฟน (Smartphone) คือ โทรศัพท์มือถือที่นอกเหนือจากใช้โทรออกรับสายแล้วยังมีแอปพลิเคชันให้ใช้งานมากมาย สามารถรองรับการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่าน 3G, Wi-Fi และสามารถใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์คและแอปพลิเคชันสนทนาชั้นนำ เช่น LINE, Youtube, Facebook, Twitter ฯลฯ โดยที่ผู้ใช้สามารถปรับแต่งลูกเล่นการใช้งานสมาร์ทโฟนให้ตรงกับความต้องการได้มากกว่ามือถือธรรมดา ผู้ผลิตสมาร์ทโฟนรุ่นใหม่ ๆ นิยมผลิตสมาร์ทโฟนที่มีหน้าจอรระบบสัมผัส ใส่กล้องถ่ายรูปที่มีความละเอียดสูง ออกแบบดีไซน์ให้สวยงามทันสมัย มีแอปพลิเคชันและลูกเล่นที่น่าสนใจ

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของโทรศัพท์มือถือ

1. ยุค 1G (1st Generation)

ภาพที่ 1 โทรศัพท์ยุค 1G รุ่น Nokia-Mobira Cityman 1320
ที่มา : <http://www.cntr.salford.ac.uk> (2020)

เป็นยุคบุกเบิกของโทรศัพท์ซึ่งใช้สัญญาณ Analog จะใช้ระบบพื้นฐานการส่งสัญญาณแบบ FDMA (Frequency Division Multiple Access) หลักในการทำงาน คือ การแบ่งช่องความถี่ออกเป็นความถี่ย่อยหลาย ๆ ช่องบนความถี่ที่ 824-894 MHz แล้วใช้สัญญาณวิทยุในการส่งคลื่นเสียงไปยังสถานีรับส่งสัญญาณ หนึ่งคลื่นความถี่เท่ากับหนึ่งช่องสัญญาณ ผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในเวลานั้น จะสามารถใช้การบริการโทรศัพท์ได้เฉพาะในช่องความถี่ที่ว่างอยู่ ทำให้โทรศัพท์มือถือในยุคนั้นไม่สามารถทำอะไรได้มากนัก ความสามารถหลัก ๆ คือการใช้งานในเรื่องของเสียง (Voice) เท่านั้น คือรองรับเพียงการโทรเข้าและรับสาย ยังไม่รองรับการส่งหรือรับ Data

2. ยุค 2G (2nd Generation)

ภาพที่ 2 โทรศัพท์ยุค 2G รุ่น Panasonic EB-G520
ที่มา : <http://www.cntr.salford.ac.uk> (2020)

เป็นยุคที่เปลี่ยนจากการส่งคลื่นวิทยุแบบอนาล็อก (Analog) มาเป็นการเข้ารหัสดิจิทัล (Digital) แทน สามารถทำให้ผู้ใช้งานได้นอกเหนือจากบริการเสียง สามารถ รับ-ส่งข้อมูลต่าง ๆ และติดต่อเชื่อมโยงได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นจนเกิดการกำหนดเส้นทางการเชื่อมกับสถานีฐาน หรือที่เรียกว่า cell site แล ก่อให้เกิดระบบ GSM (Global System for Mobilization) ทำให้ยุค 2G นี้เป็นยุคเฟื่องฟูของโทรศัพท์มือถือและการเริ่มใช้งานข้อมูลที่หนักทำให้เกิดบริการอื่น ๆ ตามมาอีกไม่ว่าจะเป็น Download ringtone, Wallpaper ต่าง ๆ แต่บริการในยุคนี้อาจมีข้อจำกัดในเรื่องของความเร็วในการรับส่งข้อมูลที่ยังอยู่ในระดับต่ำ จึงได้มีการนำเทคโนโลยี GPRS (General Packet Radio Service) มาใช้ เพื่อเพิ่มความเร็วในการรับส่งข้อมูลให้มีการรับ-ส่งข้อมูลได้มากขึ้น ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเช่น นอกจากส่งข้อความ SMS แล้วยังสามารถส่ง MMS ได้อีกด้วย มีการเพิ่มเสียงเรียกเข้าเป็นแบบ Polyphonic และ True tone รวมทั้งเริ่มมีโทรศัพท์มือถือที่มีหน้าจอสีนอกจากหน้าจอขาว-ดำ ซึ่งต่อมาได้มีการพัฒนาความเร็วในการส่งข้อมูลเพิ่มสูงขึ้น โดยเรียกเทคโนโลยีนี้ว่า EDGE (Enhanced Data rates for Global Evolution) ซึ่งจะมีความเร็วมากกว่า GPRS ประมาณ 3 เท่า ทำให้สามารถเข้าเว็บไซต์ เล่นอินเทอร์เน็ตได้ แต่ความเร็วยังมีจำกัดและไม่สามารถรองรับไฟล์ที่มีขนาดใหญ่ได้

3. ยุค 2.5G

ภาพที่ 3 โทรศัพท์ยุค 2.5G รุ่น HTC Touch2 2.5G
ที่มา : <https://www.sanook.com> (2010)

ยุคนี้คือยุคที่อยู่กึ่งกลางระหว่าง 2G และ 3G ซึ่งก็คือนำเข้าระบบ GPRS (General Packet Radio Service) ซึ่งระบบนี้มีความเร็วในการใช้ข้อมูลสูงขึ้นทำให้รองรับกับการใช้งานมากขึ้น สามารถส่งข้อมูลได้เร็วถึง 115 kbps แต่ข้อมูลของ Gprs จริงจะถูกจำกัดให้ใช้งานอยู่ที่ 40 kbps ซึ่งเป็นยุคเริ่มต้นของการเริ่มต้นการใช้งานข้อมูลมากขึ้น

4. ยุค 3G (3rd Generation)

ภาพที่ 4 โทรศัพท์ยุค 3G รุ่น Iphone 3G
ที่มา : <https://www.yoursiamsupplier.com> (2020)

เทคโนโลยีการสื่อสารในยุค 3G นั้นมีความโดดเด่นในเรื่องของความเร็วในการเชื่อมต่อและการรับ-ส่งข้อมูลโดยเน้นการเชื่อมต่อแบบไร้สายด้วยความเร็วสูง เพื่อรองรับการใช้งานกับอุปกรณ์สมัยใหม่ที่ช่วยให้สามารถใช้งานด้านมัลติมีเดียได้อย่างสมบูรณ์แบบ และสามารถส่งข้อมูลทั้งภาพและเสียงในระบบไร้สายด้วยความเร็วที่สูง ซึ่งก่อให้เกิดการใช้งานที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นการสนทนาผ่านวีดีโอคอล หรือดูหนัง ฟังเพลงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดการบริการที่เรียกว่า

แอปพลิเคชันอีกด้วย ซึ่งยุค 3G เป็นยุคเทคโนโลยีไร้สายที่ถูกพัฒนามาจากยุค 2G ที่มีข้อจำกัดในหลาย ๆ ด้าน ให้มีขีดความสามารถในการรับส่งข้อมูลที่เหนือกว่า

5. ยุค 4G (4th Generation)

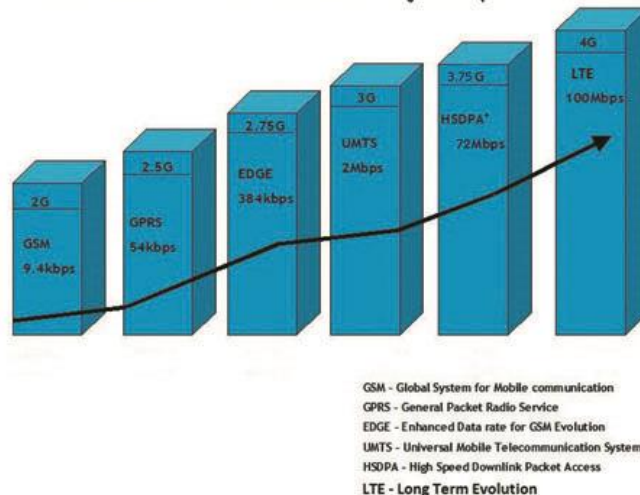

ภาพที่ 5 โทรศัพท์ยุค 4G รุ่น Huawei Honor 8X
ที่มา : <https://sea.banggood.com> (2020)

เทคโนโลยี 4G เป็นเครือข่ายไร้สายความเร็วสูงชนิดพิเศษ โดยระบบเครือข่ายนี้จะสามารถใช้งานได้แบบไร้สาย รวมถึงคุณสมบัติการเชื่อมต่อเสมือนจริงในรูปแบบสามมิติ (three-dimensional) ระหว่างผู้ใช้โทรศัพท์ด้วยกันเอง สำหรับ 4G จะสามารถส่งผ่านข้อมูลแบบไร้สายด้วยระดับความเร็วสูงที่เพิ่มขึ้นถึง 100 เมกะบิตต่อวินาที

ในยุค 4G นี้ถือว่าเป็นยุคที่ถูกพัฒนาก้าวมาอีกขั้นโดยมีความเร็วในการรับส่งข้อมูลมากกว่ายุค 3G ที่ช่วยตอบสนองการใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ตไร้สายให้ดีขึ้น ทำให้สามารถส่งรับข้อมูลได้รวดเร็วกว่าเดิม และสามารถใช้โปรแกรมมัลติมีเดียได้อย่างเต็มที่ เช่น การสนทนาผ่านโปรแกรม Video Conference ในระดับความคมชัดแบบ HD, โหลดหนัง ฟังเพลงโดยไม่สะดุด และยังสามารถอัปโหลด – ดาวน์โหลดข้อมูลที่มีขนาดไฟล์ใหญ่ ๆ ซึ่งใช้เวลาเพียงไม่นาน

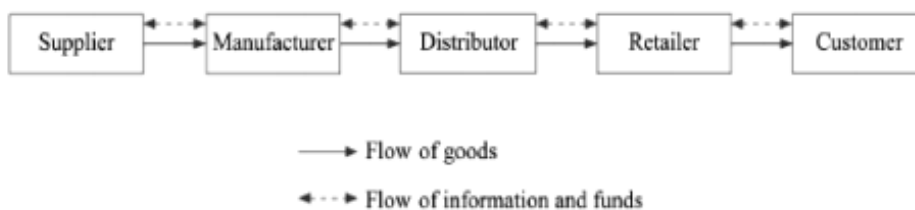
ตารางเปรียบเทียบความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลตั้งแต่ยุค 2G จนถึง 4G

ภาพที่ 6 ตารางเปรียบเทียบความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลตั้งแต่ยุค 2G ถึง 4G
 ที่มา : <http://www.iwifi.jp> (2018)

2.1.2 ห่วงโซ่อุปทานของสมาร์ทโฟน

ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดสินค้าขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการจัดซื้อ (Procurement) การผลิต (Manufacturing) การจัดเก็บ (Storage) เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) การจัดจำหน่าย (Distribution) และการขนส่ง (Transportation) ตั้งแต่ก่อนและหลังการผลิตสินค้าจนไปถึงมือผู้บริโภค ดังนั้นทุกกระบวนการทั้งหมดที่กล่าวมาต้องทำงานสอดคล้องกันและมีประสิทธิภาพ เพราะจะส่งผลโดยตรงต่อ “ต้นทุนการผลิต” และที่สำคัญ คือ “ความพึงพอใจ” ของผู้บริโภค ดังนั้นเพื่อต้องการให้ผู้บริโภค หรือ End Consumer ประทับใจในสินค้าหรือบริการ เจ้าของสินค้าหรือผู้ผลิตสินค้าต้องมีระบบการจัดการห่วงโซ่อุปทาน หรือที่เรียกว่า Supply Chain Management ที่มีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 7 ห่วงโซ่อุปทานขั้นพื้นฐาน
 ที่มา : Chopra and Meindl (2001)

ทั้งนี้ ‘มูลค่าเพิ่ม’ (value added) ของงานแต่ละส่วนนั้นไม่เท่ากัน บริษัทเจ้าของตราสินค้าจึงเลือกฐานการผลิตแต่ละส่วนด้วยปัจจัยคนละอย่าง ดังที่งานวิจัยของ Jason Dedrick และ Kenneth Kraemer (2017) ได้ศึกษาไว้ ดังนี้

	ระบบ มาตรฐานพื้นฐาน	R&D และการออกแบบ	การพัฒนา และวิศวกรรม	การผลิต ชิ้นส่วนหลัก	การประกอบ ขั้นสุดท้าย
Apple	กระบวนการกำหนด มาตรฐานด้าน เครือข่าย ไวไฟ ฯลฯ	สหรัฐอเมริกา	สหรัฐฯ ได้ท์วัน	สหรัฐฯ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ได้ท์วัน	จีน อินเดีย
Samsung		เกาหลีใต้	เกาหลีใต้	เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ จีน	เกาหลีใต้ เวียดนาม จีน อินเดีย บราซิล อินโดนีเซีย
Huawei		จีน	จีน	จีน เกาหลีใต้	จีน อินเดีย

ภาพที่ 8 ห่วงโซ่การผลิตมือถือแยกตามประเทศที่เป็นฐานหลัก

ที่มา : Jason Dedrick และ Kenneth Kraemer (2017)

1. **ต้นน้ำ (Upstream)** คือ วัตถุดิบที่ใช้ในการทำส่วนประกอบพื้นฐานของโทรศัพท์ กระบวนการในส่วนนี้นับเป็นการลงทุนสร้างโครงสร้างสนับสนุนการเชื่อมต่อที่มีความสำคัญต่อทั้งอุตสาหกรรม

การวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) การทำวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มคุณภาพ (Quality) และประสิทธิภาพ (Efficiency) ของสมาร์ทโฟน หลักสำคัญในการทำ การออกแบบการวิจัยและพัฒนา คือ การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภค ในขั้นตอนของการทำ R&D นั้น เมื่อคิดรายละเอียดของผลิตภัณฑ์แล้วก็จะนำไปสู่การสร้าง Prototype หรือต้นแบบของผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ต้นแบบของสินค้าช่วยให้นักออกแบบและวิศวกรสามารถสำรวจการออกแบบ ทดสอบตามทฤษฎีหรือยืนยัน ประสิทธิภาพก่อนที่จะเริ่มต้นการผลิตสินค้าจริง ภาคธุรกิจกลุ่มสินค้าเทคโนโลยีและอิเล็กทรอนิกส์มักให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นอย่างมาก มีการสร้างทีมวิจัยและพัฒนาภายใน บริษัท หรือแสวงหาความร่วมมือกับองค์กรอื่นเพื่อร่วมกันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี หรือผลิตภัณฑ์ ร่วมกัน

ด้วยความซับซ้อนที่มากขึ้นของสมาร์ทโฟน งานออกแบบต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญจากหลายส่วน (อาทิ เซมิคอนดักเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ ซอฟต์แวร์ และแอปพลิเคชัน) มาทำงานร่วมกันมากขึ้นเรื่อย ๆ เครือข่ายการผลิตส่วนนี้จึงมีแนวโน้มเปิดกว้างมากขึ้น ผู้ผลิตแต่ละรายมักจำกัดงานส่วนนี้อยู่ที่ ประเทศแม่เท่านั้น โดย Apple วางฐานไว้ที่ซิลิคอนแวลลีย์ Samsung ที่กรุงโซล เกาหลีใต้ และ Huawei ที่เซินเจิ้น ประเทศจีน

หน่วยประมวลผลกลาง (Central Processing Unit) เป็นวงจรรีเลย์ทรอนิกส์ที่ดำเนินการตามคำแนะนำของโปรแกรมโดยการดำเนินการทางคณิตศาสตร์พื้นฐานตรรกะการควบคุมและการป้อนข้อมูล/เอาต์พุต (I / O) ที่ระบุโดยคำแนะนำ ความเร็วในการประมวลผลมีค่าเป็น MHz หรือ GHz (1GHz = 1000MHz)

ภาพที่ 9 Apple Ax ผลิตภัณฑ์ CPU ของบริษัท Apple
ที่มา : <https://www.applerumors.it> (2014)

CPU ทั่วไปที่ใช้กับสมาร์ทโฟน มีหน่วยประมวลผลแบบหลายแกน สูงสุดอยู่ที่ 12 แกน มีการพัฒนาหน่วยประมวลผลอีกส่วนเข้าไปรวม ได้แก่ NPU (Neural Processing Unit) เรียกว่าเป็นหน่วยประมวลผลแบบปัญญาประดิษฐ์ ที่จะช่วยให้สมาร์ทโฟนคิดการประมวลผลแทนคนในการใช้งานต่างๆ จำนวนของแกนที่ยังมีมากเท่าไร ยิ่งส่งผลให้การประมวลผลของสมาร์ทโฟนมีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น ความเร็วของ CPU ก็ยังเป็นตัวแปรสำคัญในการประมวลผล ยิ่งมีความเร็วมากเท่าไร การประมวลผลของ CPU ก็ยิ่งตอบสนองการทำงานได้เร็วขึ้น

ปัจจุบันการแข่งขันในการพัฒนา CPU Chipset ในอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนนั้นก็มีอยู่หลายราย เช่น Qualcomm (Snapdragon), Samsung (Exynos Series), Apple (Ax-Series), Mediatek (Helio Series), Huawei (HiSilicon), Spreadtrum เป็นต้น โดยผู้นำอย่าง Qualcomm นั้นยังถือครอง Market Share สูงสุดในโลก

หน่วยประมวลผลเฉพาะด้านกราฟิก (Graphics Processing Unit) เป็นวงจรอิเล็กทรอนิกส์เฉพาะที่ออกแบบมาเพื่อสร้างภาพ/วิดีโอและแสดงภาพเคลื่อนไหวในบัพเฟอร์เฟรมสำหรับส่งออกไปยังอุปกรณ์แสดงผล GPU มีประสิทธิภาพในการจัดการกราฟิกและการประมวลผลภาพซึ่งสามารถรวมเข้ากับ CPU หรือเป็นชิปแยกต่างหากได้

หน่วยความจำ RAM (Random Access Memory) คือ หน่วยความจำที่มีหน้าที่เป็นที่พักข้อมูลในการคำนวณของเครื่องและแอปพลิเคชันต่าง ๆ หากสมาร์ทโฟนมี RAM มาก เครื่องก็จะยิ่งทำงานได้อย่างรวดเร็ว

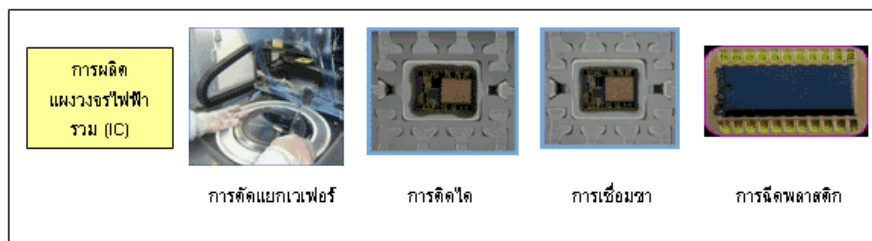
ภาพที่ 10 ชิพหน่วยความจำ RAM ของบริษัท SK Hynix
ที่มา : <https://wccfttech.com> (2016)

หน่วยความจำ ROM (Read-only Memory) คือพื้นที่เก็บข้อมูลภายในตัวเครื่อง หรือที่เรียกว่า “ความจำ” เป็นพื้นที่จัดเก็บรูปภาพ เพลง เกม หรือแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่ดาวน์โหลดมาไว้ในเครื่อง โดย ROM ของมือถือจะมีหน่วยเป็นกิกะไบต์ (GB) ยังมี ROM มากยังสามารถเก็บข้อมูลได้มาก

โมเด็ม (Modulate and Demodulate) เป็นอุปกรณ์สำหรับรับและส่งข้อมูลผ่านระบบโทรศัพท์ โดยทั้งเครือข่ายไร้สายและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ 3G หรือ 4G โมเด็มจะดูแลเครือข่ายหรือการเชื่อมต่อของโทรศัพท์มือถือ

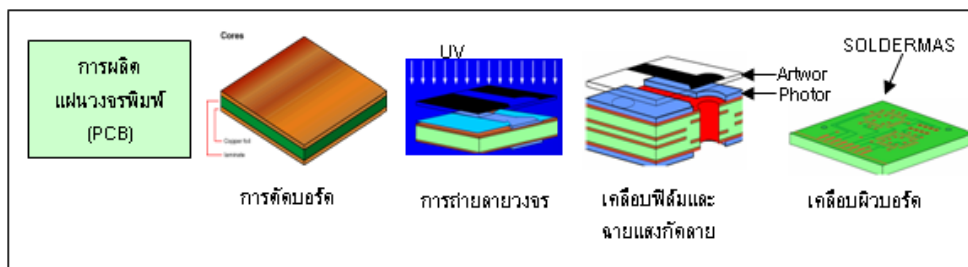
2. กลางน้ำ (Midstream) ขั้นตอนต่อไปในห่วงโซ่อุปทานคือเปลี่ยนวัตถุดิบเป็นวัสดุหรือส่วนประกอบ

การผลิตแผงวงจรไฟฟ้ารวม (IC) หลังจากผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ในอุตสาหกรรมขั้นต้นแล้ว ก็จะมาถึงกระบวนการตัดแผ่นเวเฟอร์ด้วยแสงเลเซอร์เพื่อแบ่งแยกเป็นตัวได (Die) แต่ละไดจะถูกนำไปติดเข้ากับแผ่นเฟรมด้วยกาวชนิดพิเศษ จากนั้นก็จะต่อขาเพื่อใช้ในการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์ต่าง ๆ ต่อไปเมื่อจัดการต่อขาเสร็จก็จะห่อหุ้มเฟรมให้มิดชิดด้วยการฉีดพลาสติกสังเคราะห์พิมพ์รหัสเบอร์ลงบนตัวแผงวงจรไฟฟ้ารวม (IC) แล้วเตรียมเข้าสู่กระบวนการทดสอบการใช้งานของวงจรรไฟฟ้า นั้น ๆ ต่อไป

ภาพที่ 11 การผลิตแผงวงจรไฟฟ้ารวม
ที่มา : <http://www2.diw.go.th> (2019)

การผลิตแผ่นวงจรพิมพ์ (PCB) เป็นการนำแผ่นฉนวนที่มีเส้นลายทองแดงฉาบอยู่ด้านหนึ่งซึ่งใช้เป็นที่สำหรับให้ตัวอุปกรณ์ต่าง ๆ ยึดเกาะ และเชื่อมโยงถึงกันทางไฟฟ้า โดยตัวอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่ออกแบบไว้ จะถูกนำไปติดตั้งอยู่บนแผ่นวงจรพิมพ์ (ด้านตรงข้ามกับลายทองแดง) และจะเชื่อมขาของอุปกรณ์ต่าง ๆ กับลายทองแดง

ภาพที่ 12 การผลิตแผ่นวงจรพิมพ์
ที่มา : <http://www2.diw.go.th> (2019)

3. ปลายน้ำ (Downstream)

การประกอบขั้นสุดท้าย (Final Assembly) ส่วนนี้ไม่ได้ใช้เทคโนโลยีสูง บริษัทเจ้าของตราสินค้าจึงมักเลือกประเทศที่จะมาเป็นฐานการผลิตในส่วนนี้จากปัจจัยด้านต้นทุนแรงงานและโอกาสในการเจาะตลาดท้องถิ่น ขั้นตอนสุดท้ายของการผลิตเป็นการประกอบชิ้นส่วนที่ต้องอาศัยแรงงานเป็นหลัก โอกาสที่เป็นไปได้มากที่สุดของประเทศกำลังพัฒนาที่อยากเข้ามามีส่วนร่วมแบ่งในห่วงโซ่การผลิตจึงอยู่ที่ขั้นตอนนี้

ฐานการประกอบของ Apple และ Huawei จึงอยู่ที่จีนและอินเดีย ส่วนของ Samsung จะกระจายไปหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเกาหลีใต้ เวียดนาม จีน อินเดีย บราซิล และอินโดนีเซียเมื่อส่วนประกอบได้รับการจัดหาจากผู้ผลิตพวกเขาจะถูกนำไปยังโรงงานเพื่อประกอบในขั้นสุดท้าย

งานศึกษาพบว่าประเทศที่สามารถเข้ามาแชร์มูลค่าการประกอบชิ้นส่วนของมือถือสามค่ายยักษ์สำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นเวียดนาม อินเดีย หรือบราซิล ล้วนมีนโยบายของรัฐบาลชัดเจนในการดึงดูดการลงทุนเพื่อเป้าหมายระยะยาว

ภาพที่ 13 ช่างฝีมือกำลังประกอบโทรศัพท์ Vsmart ของ Vingroup ใน Hai Phong
ที่มา : <https://www.todayonline.com> (2019)

2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 ทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบของฝูงห่านบิน (Flying Geese Model)

แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบของฝูงห่านบินเป็นแนวคิดที่ได้รับการริเริ่มโดยศาสตราจารย์คานาเม อคามัทสึ (Kaname Akamatsu) แห่งญี่ปุ่น โดยใช้ฝูงห่านที่บินอยู่บนท้องฟ้าในระดับต่าง ๆ ลดหลั่นกันไปแทนระดับการพัฒนาเศรษฐกิจและต่อมาก็ได้รับการนำมาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก

ญี่ปุ่นมีบทบาทเสมือนจำฝูงที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาค บินอยู่เหนือท้องฟ้าในระดับสูงสุด ฝูงห่านที่บินในระดับรองลงมาคือกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ได้แก่ เกาหลีใต้ ฮ่องกง และสิงคโปร์ สำหรับอินเดียและจีนจัดเป็นห่านใหญ่ที่บินเคียงข้างไปกับห่านกลุ่มต่าง ๆ ในขณะเดียวกันก็มีหลายอุตสาหกรรมที่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก แข่งขันกับประเทศกำลังพัฒนาในกลุ่มอาเซียนและในภูมิภาคอื่น ๆ

ภาพที่ 14 แสดงรูปแบบของการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบของฝูงห่านบินของกลุ่มประเทศเอเชีย
ที่มา : <https://econfix.wordpress.com> (2017)

หากแบ่งอุตสาหกรรมออกเป็นขั้น ๆ ตามระดับของการพัฒนาประเทศอาจแบ่งออกได้เป็นสี่ขั้นดังนี้
ขั้นต้น (Early Stage) อาทิ อุตสาหกรรมอาหาร สิ่งทอ และผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง

ขั้นกลาง (Middle Stage) อาทิ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมกลั่นน้ำมัน

ขั้นปลาย (Late Stage) อาทิ อุตสาหกรรมเสื้อผ้ามีรูปแบบแฟชั่น อุตสาหกรรมผลิตสินค้าและวัสดุ
อุปกรณ์

ขั้นสูง (High-Technology Stage) อาทิ อุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์ด้านโทรคมนาคมข้อมูลทาง
เทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ใหม่ ๆ

รูปแบบการพัฒนาจะช่วยให้การวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมในแต่ละประเทศได้ว่าจะไปในทิศทางใด อย่างไรก็ตามก็ต้องพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ประกอบด้วย นั่นคือศักยภาพของแต่ละประเทศ นโยบายของรัฐ ปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่จะช่วยเอื้อต่อการพัฒนามีน้อยเพียงใด ในกรณีของญี่ปุ่นและกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ต่าง ๆ นั้น สามารถพัฒนาอุตสาหกรรมได้รวดเร็ว สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากนโยบายอันเข้มแข็งของรัฐ ประกอบกับเป็นช่วงเวลาที่ตลาดโลกเปิดกว้าง ไม่ค่อยมีปัญหาด้านอุปสรรคทางการค้าส่งผลให้อุตสาหกรรมการส่งออกขยายตัวได้อย่างเต็มที่และก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในระดับสูงขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ส่วนอุตสาหกรรมในระดับรองลงมาก็คงจะทำให้ประเทศกำลังพัฒนารุ่นหลัง ๆ เช่น จีน มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ฯลฯ รับช่วงการผลิตต่อไป

2.2.2 ทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรม

แอลเฟรด เวเบอร์ (Alfred Weber) เป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรก ที่สร้างทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรมขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1909 โดยแอลเฟรด เวเบอร์ กล่าวว่า “โรงงานอุตสาหกรรมจะตั้งอยู่ ณ จุด หรือตำแหน่งที่มีค่าขนส่งรวมต่ำที่สุด”

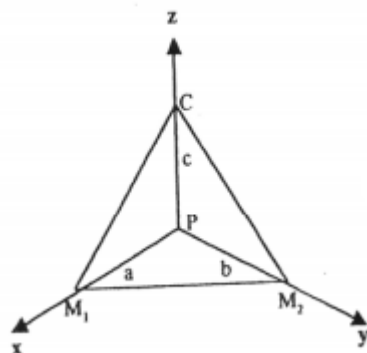
ในโมเดลของเวเบอร์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งอุตสาหกรรมมี 3 ประการ คือ

1. การขนส่ง (Transportation)
2. แรงงาน (Labor)
3. การเกาะกลุ่มรวมตัวกัน (Agglomeration Factor)

เวเบอร์ (Weber) กล่าวว่าค่าขนส่ง (Transport Costs) ถูกกำหนดด้วยตัวแปร 2 ตัวคือ น้ำหนักของวัตถุดิบและน้ำหนักของผลิตภัณฑ์ กับ ระยะทางจากแหล่งวัตถุดิบไปยังโรงงานและจากโรงงานไปยังตลาด ผลรวมของทั้ง 2 ตัวแปรดังกล่าว คือดัชนีค่าขนส่ง (Index of Transport Costs) ซึ่งอาจอยู่ในรูปของตัน/ไมล์หรือตัน/กิโลเมตร ฉะนั้นปัญหาทางที่ตั้งคือ จะต้องค้นหาจุดหรือตำแหน่งที่มีผลรวมของค่าขนส่งรวมต่ำสุดให้พบ ในกรณีเช่นนี้ ที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมอาจจะอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งใน 3 แห่ง ได้แก่ แหล่งวัตถุดิบ ตลาด และจุดกึ่งกลางระหว่างตลาดกับแหล่งวัตถุดิบ นั่นคือโมเดลของเวเบอร์ จะแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของตัวแปรวัตถุดิบที่มีเฉพาะแห่ง (Localized Material) ที่มีต่อที่ตั้งอุตสาหกรรม (วิชัย ศรีคำ, 2547: 16)

1. การขนส่ง (Transportation)

ปัจจัยการขนส่ง เวเบอร์ใช้ค่าขนส่ง (Transport Costs) เป็นตัววัดปัจจัยการขนส่ง ตัวแปรดังกล่าวนี้เป็นตัวกำหนดตัวแรกของที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในโมเดลของเวเบอร์ ซึ่งค่าขนส่งพิจารณาจากน้ำหนักวัตถุดิบและน้ำหนักของสินค้าที่ขนย้ายไป กับระยะทางเวเบอร์ได้แสดงให้เห็นถึงที่มาของที่ตั้งที่มีค่าขนส่งรวมต่ำสุด (Least Transport Cost Location) โดยการใช้สามเหลี่ยมทางที่ตั้ง (Location Triangle) เวเบอร์กำหนดให้มีจุดของผู้บริโภค (หรือตลาด = C) 1 แห่งและแหล่งวัตถุดิบ ซึ่งมีความได้เปรียบที่สุดอีก 2 แห่ง (M_1 และ M_2) สำหรับเป็นกรอบในการตรวจสอบว่าที่ตั้งที่มีค่าขนส่งต่ำสุดอยู่ที่ใด ที่ตั้งที่มีค่าขนส่งต่ำสุด คือจุดที่น้ำหนักรวมของวัตถุดิบที่ขนส่งไปยังแหล่งผลิตและของผลิตภัณฑ์ที่ขนส่งไปยังตลาดมีค่าต่ำที่สุด (วิชัย ศรีคำ, 2547: 17)

C = จุดของการบริโภค

M_1 = แหล่งวัตถุดิบแหล่งที่ 1

M_2 = แหล่งวัตถุดิบแหล่งที่ 2

L = ที่ตั้งของแรงงานราคาถูก

P = จุดที่ตั้งของโรงงาน

ภาพที่ 15 แสดงสามเหลี่ยมทางที่ตั้งเศรษฐกิจทางพื้นที่ของแอลเฟรด เวเบอร์

ที่มา : วิชัย ศรีคำ (2547)

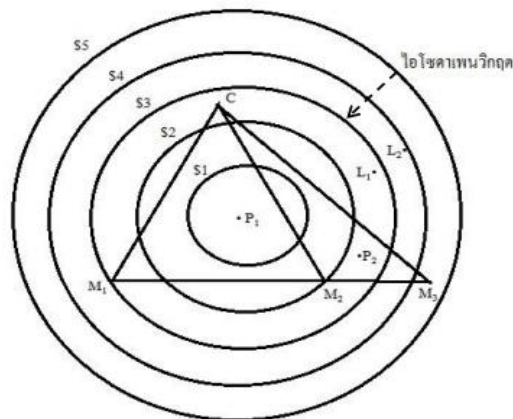
จากภาพที่ 15 แสดงให้เห็นว่าแต่ละมุมของสามเหลี่ยมทางที่ตั้งออกแรงดึงดูดจุดที่มีค่าขนส่งต่ำสุดและอุตสาหกรรมทำการผลิตสินค้า 1 หน่วยต้องใช้วัตถุดิบ X ตันจากแหล่งวัตถุดิบ M_1 ต้องใช้วัตถุดิบ Y ตันจากแหล่งวัตถุดิบ M_2 และต้องขนส่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจำนวน Z ตันไปยังตลาด C ถ้า P เป็นจุดที่ทำการผลิต a,b และ c คือระยะทางระหว่าง PM_1 , PM_2 และ PC ตามลำดับ ซึ่งจุดที่มีค่า

ขนส่งต่ำสุด คือที่ตั้งอุตสาหกรรมตามโมเดลของเวเบอร์ นั่นคือจุด P ที่ทำให้ค่า $Xa + Yb + Zc$ มีค่าต่ำที่สุดนั่นเอง

อุตสาหกรรมที่มีดัชนีวัตถุดิบใกล้ค่า 1 หรือเท่ากับ 1 มีแนวโน้มไปตั้งโรงงานอยู่ที่ตลาด เพราะค่าขนส่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปไปยังตลาดมากกว่าค่าขนส่งวัตถุดิบ ส่วนอุตสาหกรรมที่มีค่าดัชนีวัตถุดิบมากกว่า 1 มีแนวโน้มไปตั้งโรงงานอยู่ที่แหล่งวัตถุดิบ เนื่องจากค่าขนส่งวัตถุดิบไปยังโรงงานมีค่ามากกว่าค่าขนส่งผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปไปยังตลาด ดังนั้นปัจจัยด้านวัตถุดิบหรือน้ำหนักของวัตถุดิบจึงมีผลต่อที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

2. แรงงาน (Labor)

แอลเฟรด เวเบอร์ ใช้ค่าแรงงาน (Labor Costs) เป็นตัววัดปัจจัยแรงงานและกล่าวว่า บริเวณที่มีแรงงานราคาถูกจะสามารถหันเหที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมออกจากที่ตั้งที่มีค่าขนส่งรวมต่ำสุดได้ถ้าการประหยัดค่าแรงงานเกินค่าขนส่งที่เพิ่มขึ้น (วิชัย ศรีคำ, 2547: 25-26) เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น จึงสร้างเส้นไอโซดาเพนขึ้นมาใช้ในการวิเคราะห์เส้นไอโซดาเพน คือเส้นที่ ลากเชื่อมจุดต่าง ๆ ที่มีค่าขนส่งรวมเท่ากัน หรือเส้นที่ลากล้อมรอบที่ตั้งที่มีค่าขนส่งรวมต่ำสุด โดย เชื่อมจุดต่าง ๆ ที่มีค่าขนส่งเพิ่มขึ้นเท่ากัน

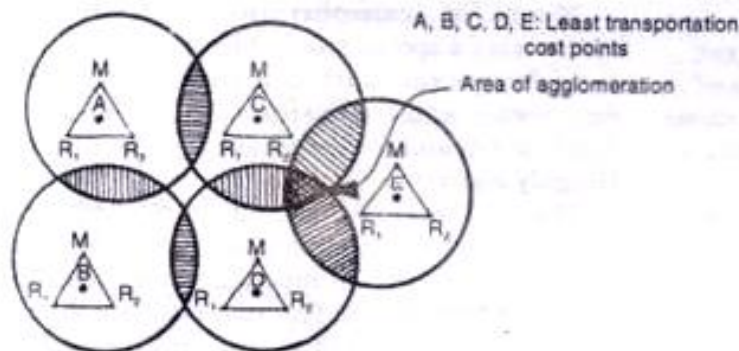
ภาพที่ 16 แสดงผลที่ตั้งแรงงานราคาถูกซึ่งแสดงในทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรมของแอลเฟรด เวเบอร์
ที่มา : วิชัย ศรีคำ (2547)

จากภาพที่ 16 การเคลื่อนย้ายโรงงานอุตสาหกรรมจาก P_1 ไปยัง L_1 ทำให้เกิดค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพิ่มขึ้นน้อยกว่า 3 ดอลลาร์ ดังนั้นค่าใช้จ่ายในการขนส่งรวมที่ L_1 จะต่ำกว่าที่อื่น ๆ ดังนั้นถ้าที่ตั้งแรงงานราคาถูกอยู่ในไอโซดาเพนวิกฤตก็จะเป็นที่ตั้งที่ทำให้ได้กำไรมากกว่าที่ตั้งซึ่งมีค่าขนส่งรวมต่ำสุด นั่นคือ ตั้งโรงงานอยู่ที่ L_1 จะทำให้ได้กำไรมากกว่าตั้งโรงงานอยู่ที่ P_1

3. การเกาะกลุ่มรวมตัวกัน (Agglomeration Factor)

การเกาะกลุ่มรวมตัวกันเป็นอีกปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการหันเหอุตสาหกรรมออกจากที่ตั้งที่มีค่าขนส่งรวมต่ำสุดจากภาพที่ 17 แสดงให้เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรม 5 แห่ง คือ A, B, C, D และ E มีที่ตั้งอยู่ภายในรูปสามเหลี่ยมของตนเองแยกจากบริเวณอื่น เส้นวงกลมแทนเส้นไอโซดาเพนของแต่ละอุตสาหกรรมบริเวณที่เส้นไอโซดาเพน 3 เส้นตัดกัน คือจุดที่มีความเป็นไปได้ในการเกาะกลุ่มรวมตัว

กันเพราะสามารถลดค่าใช้จ่ายในการผลิตได้ 20 ดอลลาร์ต่อ 1 หน่วยการผลิตและเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพิ่มขึ้นน้อยกว่า 20 ดอลลาร์ นอกจากนั้นจุดนี้อาจยังเป็นจุดที่มีแรงงานราคาถูกอีกด้วย นั่นคือบริเวณแรงงาที่เป็นจุดที่โรงงานอุตสาหกรรม C, D และ E ที่มีเส้นไอโซดาเพนตัดกัน ส่วนบริเวณที่มีเส้นไอโซดาเพน 2 เส้นตัดกัน คือโรงงานอุตสาหกรรม A และ B นั้นไม่สามารถเกิดการประหยัดอันเนื่องมาจากการเกาะกลุ่มรวมตัวกันได้

ภาพที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์แนวโน้มของการเกาะกลุ่มรวมตัวกันในทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรมของแอลเฟรด เวเบอร์

ที่มา : <https://www.geographynotes.com> (2017)

2.2.3 ทฤษฎีปัจจัยที่มีผลต่อที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรม

มิลเลอร์ได้จำแนกปัจจัยที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมโดยแบ่งออกเป็น 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยปฐมภูมิ (Primary Factor) โดยเสนอว่าปัจจัยปฐมภูมิเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จำเป็นอย่างยิ่งต่ออุตสาหกรรม ได้แก่ วัตถุดิบ ที่ดิน แรงงาน ทุน การขนส่ง และการตลาด และปัจจัยทุติยภูมิ (Secondary Factor) ได้แก่ ปัจจัยอื่น ๆ ที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพ น้ำ การจัดการ นโยบายรัฐ การวิจัย พัฒนาการด้านเทคโนโลยี และกิจกรรมตติยภูมิ (นโรตม์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา, 2532) สามารถสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในประเด็นหลัก ๆ ได้แก่

1. **วัตถุดิบ (Material)** เป็นปัจจัยที่สำคัญมากสำหรับการผลิต เป็นการนำวัสดุสิ่งของมาแปรสภาพเป็นผลิตภัณฑ์ วัตถุดิบจึงมีความแปรผันทางพื้นที่ในด้านชนิด ลักษณะ ปริมาณและคุณภาพ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดหาวัตุดิบจะรวมเป็นต้นทุนการผลิต ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจตั้งโรงงาน

2. **ที่ดิน (Land)** ในการตั้งอุตสาหกรรม ที่ดินเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุด จำเป็นที่จะต้องพิจารณาถึงราคาที่ดินในการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากมีผลต่อต้นทุนการผลิต

3. **แรงงาน (Labor)** แรงงานเป็นสิ่งจำเป็นในทุก ๆ โรงงานอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมต้องใช้แรงงานเข้าไปเกี่ยวข้องกับการผลิตโดยจะเกี่ยวข้องกับจำนวนแรงงานค่าจ้างแรงงาน เนื่องจากความต้องการแรงงานแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันออกไป ทำให้แต่ละพื้นที่จะมีความเหมาะสมในการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมไม่เหมือนกัน ส่วนหนึ่งที่ทำให้แรงงานมีคุณภาพ คือ การฝึกฝนและระดับของการศึกษาของแรงงาน

4. ทุน (Capital) ทุนถือเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ กิจกรรมเศรษฐกิจใดมีเงินทุนมากพอจะเกิดความพร้อมด้านปัจจัยการผลิต (วาริ หะวานนท์, 2524: 3) ทุนจึงจำเป็นในการริเริ่มทำกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ก่อตั้งกิจการ การเช่าหรือซื้อพื้นที่เพื่อสร้างอาคาร ซื้อเครื่องจักร ซื้อวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน จนถึงค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสินค้า ทุนในอุตสาหกรรมแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

(1) ทุนคงที่หรืออุปกรณ์คงที่ คือ ต้นทุนที่มีความคงที่ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ไม่ลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามจำนวนการผลิตในช่วงของการผลิตระดับหนึ่ง นอกจากนี้ต้นทุนคงที่จะไม่แปรผันตามปริมาณการผลิตที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง ได้แก่ ที่ดิน โรงงาน เครื่องจักร ฯลฯ ทุนชนิดนี้ทำการ เคลื่อนย้ายไม่ได้หรือเคลื่อนย้ายได้ยาก

(2) ทุนผันแปร คือ ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามสัดส่วนของระดับกิจกรรม กิจกรรมคือการผลิต การบริการ หรืออะไรก็ตามที่ธุรกิจนั้นทำเพื่อหารายได้ เป็นต้นทุนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามระดับของกิจกรรม ในสัดส่วนเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงในจำนวนหรือระดับกิจกรรม ได้แก่ ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าจ้าง แรงงานทางตรง ค่าไฟฟ้า ค่าคอมมิชชั่น ค่าพาหนะและค่าการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น

5. การขนส่ง (Transportation) การขนส่งก่อให้เกิดการระดับวัตถุดิบจากแหล่งต่าง ๆ สู่อุตสาหกรรม และนำสินค้าที่ผลิตแล้วกระจายสู่แหล่งผู้บริโภค สิ่งที่มีผลต่อการขนส่งคือ ระยะทาง ปริมาณ และน้ำหนักของสินค้าหรือวัตถุดิบ วิธีการขนส่งแบ่งได้ 3 ชนิด คือ ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ

6. ตลาด (Market) เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรมตลาดในทางภูมิศาสตร์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือศูนย์ตลาด (Market Center or Place) และบริเวณหรือพื้นที่ตลาด (Market Area) โดยศูนย์ตลาดหมายถึงสถานที่ที่เป็นที่พบปะระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายร้านค้าปลีก ศูนย์การค้าเป็นต้นส่วนบริเวณหรือพื้นที่ตลาดหมายถึงพื้นที่ที่ประกอบด้วยผู้บริโภคที่อาจซื้อสินค้าอุตสาหกรรมนั่นเองโดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ที่แหล่งวัตถุดิบและแหล่งพลังงานได้ลดความสำคัญลงไป บริเวณตลาดได้ทวีความสำคัญในฐานะที่เป็นปัจจัยที่ตั้งขึ้นมา (นโรตม์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา 2532: 69-74)

7. สาธารณูปโภคและพลังงาน (Infrastructure and Energy) เป็นปัจจัยที่สำคัญของการดำเนินการด้านอุตสาหกรรมความสำคัญ เนื่องจากจำเป็นต้องใช้สาธารณูปโภคพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ถนน โรงพยาบาล ธนาคาร ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ผู้ประกอบการจึงมักตัดสินใจเลือกที่ตั้งอุตสาหกรรมอยู่ตามเขตเมืองใหญ่ที่มีความพร้อมในด้านความสะดวกต่าง ๆ และอุตสาหกรรมทุกประเภทมีความจำเป็นต้องใช้น้ำไฟฟ้าโทรศัพท์และระบบการกำจัดของเสียด้วยกันทั้งสิ้น

2.3 นโยบาย มาตรการและแผนงานของรัฐบาลเวียดนาม

2.3.1 นโยบายในการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ

จากความสำคัญของการลงทุนจากต่างประเทศ รัฐบาลเวียดนามมีนโยบายส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเข้ามาทำการค้า โดยมีการปรับปรุงและแก้ไขกฎระเบียบเพื่อให้เอื้ออำนวยต่อการจัดตั้งบริษัทธุรกิจ (Trading Company) โดยอนุญาตให้ชาวต่างชาติสามารถจัดตั้งบริษัทจดทะเบียน เป็นเจ้าของได้ทั้งหมด เวียดนามเป็นหนึ่งในประเทศที่นักลงทุนต่างชาติให้ความสนใจ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีค่าจ้างแรงงานไม่สูง

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตเป็นอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสะสมเนื่องจากเวียดนามมีประชากรวัยแรงงานจำนวนมากค่าแรงที่ต่ำ รวมทั้งมีนโยบายในการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ รวมถึงการลงทุนในเขตนิคมอุตสาหกรรมเพราะรัฐบาลเวียดนามมีระบบการให้สัมปทานที่ค่อนข้างเป็นระบบการยื่นขอที่ไม่ยุ่งยากมากในพื้นที่รับการส่งเสริม โดยอุตสาหกรรมที่ลงทุนโดยชาวต่างชาติลงทุนในปี 2010 ยังคงเป็นอุตสาหกรรมการผลิต เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานมาก

จำนวนแรงงาน (Labor force) ประมาณ 43.87 ล้านคน ค่าจ้างแรงงานต่อเดือนตามที่รัฐบาลเวียดนามประกาศให้มีการปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำขึ้นสำหรับลูกจ้างเวียดนามในรัฐวิสาหกิจบริษัทเอกชน อยู่ที่ 55 เหยียดสหรัฐฯ ต่อเดือนต่อคน และบริษัทต่างชาติ ซึ่งมีผลบังคับใช้ในต้นปี 2009 เพื่อชดเชยกับเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้น ค่าจ้างอัตราขั้นต่ำจะแตกต่างกันไปใน 4 เขตขึ้นอยู่กับภาวะเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น (จากเดิมที่แบ่งเพียง 3 เขต) โดยแรงงานในบริษัทเอกชนของเวียดนาม และค่าจ้างขั้นต่ำอัตราใหม่สำหรับแรงงานในบริษัทเอกชนต่างชาติดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงอัตราจ้างขั้นต่ำของบริษัทเอกชนของเวียดนามและของต่างชาติ (ดอลลาร์สหรัฐ)

เขต	จังหวัด	บริษัทเอกชนของเวียดนาม	บริษัทเอกชนต่างชาติ
1	กรุงฮานอย, นครโฮจิมินห์, และเมือง Ha Dong ในกรุงฮานอย	48.5	72.7
2	เขต Thuy Nguyen และ An Dong ของอำเภอเมือง Ha Long จังหวัด Quang Ninh, นครดานัง, เมือง Bien Hoa ของจังหวัด Dong Nai, จังหวัด Vung Tau, จังหวัด Thu Dau Mot และเขต Thuan An เขต Di An เขต Ben Cat และเขต Tan Uyen ของจังหวัด Binh Duong	44.8	65.5
3	จังหวัด Bac Ninh, จังหวัด Bac Giang, จังหวัด Hung Yen, จังหวัด Hai Duong, จังหวัด Mong Cai, จังหวัด Uong Bi	41.8	57.6

เขต	จังหวัด	บริษัทเอกชนของ เวียดนาม	บริษัทเอกชน ต่างชาติ
4	จังหวัด Cam Pha, จังหวัด Dalat, จังหวัด Bao Loc, จังหวัด Nha Trang, และ จังหวัด Cam Ranh	-	-
5	พื้นที่นอกเหนือจากเขตที่ 1-3	39.4	55.8

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์ (2019)

2.3.2 สิทธิประโยชน์ที่สำคัญ

การยกเว้นภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ชิ้นส่วน และส่วนประกอบ ของวัตถุดิบ เป็น เวลา 5 ปีเพื่อสนับสนุนการผลิตเพื่อส่งออก

การอนุญาตให้นักลงทุนต่างชาติส่งผลกำไรกลับประเทศได้อย่างเสรีขณะนี้รัฐบาลเวียดนามประกาศยกเลิกการเก็บภาษีจากผลกำไรที่โอนกลับประเทศ (Profit Remittance Tax)

การอนุญาตให้กิจการที่ถือหุ้นโดยชาวต่างชาติทั้งหมด 100% โอนผลขาดทุนสะสม (Loss Carry Forward) ไปหักลบกับผลกำไรในปีต่อ ๆ ไปได้อีกนาน 5 ปี

การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10 จากเดิมอัตราร้อยละ 28 ในช่วง 10-15 ปีแรกที่เริ่มดำเนินกิจการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของประเภทกิจการลงทุน จำนวนเงินลงทุน สถานที่ตั้งของโครงการลงทุน และสัดส่วนการส่งออก

2.3.3 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

จุดเริ่มต้นของความสำเร็จของการเป็นฐานการผลิตและส่งออกสินค้าของเวียดนาม คือ ประชากรเวียดนามเป็นแรงผลักดันสำคัญ ได้เปรียบด้านโครงสร้างประชากรจากการที่เวียดนามมีประชากรวัย แรงงานประมาณ 67 ล้านคน หรือราวร้อยละ 70 ของจำนวนประชากรทั้งประเทศ และคุณภาพของประชากร โดยเฉพาะความสามารถด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และต่อยอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม จากสถิติคะแนน Program for International Student Assessment (PISA) ที่เวียดนามอยู่ในอันดับ 2 ของโลก และสูงเป็นอันดับ 2 ของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ ขณะที่ค่าจ้างขั้นต่ำอยู่ในระดับใกล้เคียงกับกัมพูชา ความได้เปรียบทั้ง 2 ด้านดังกล่าวทำให้เวียดนามเป็นแหล่งแรงงานคุณภาพดีราคา ถูกเหมาะกับการเป็นฐานผลิตสินค้า ทำให้เวียดนามประสบความสำเร็จอย่างมากในการเป็นฐานการผลิตและส่งออกสินค้า High-Tech สำคัญของโลก สะท้อนได้จากมูลค่าส่งออกสินค้าในหมวดอิเล็กทรอนิกส์ที่เพิ่มขึ้นกว่า 10 เท่า ในช่วงปี ค.ศ.2009-2018 จนทำให้มูลค่าส่งออกสินค้าในหมวดนี้มีสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 36 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดของเวียดนามในปี ค.ศ.2018 เทียบกับร้อยละ 7 ในปี ค.ศ.2009 และหากเทียบกับประเทศในอาเซียนพบว่าเวียดนามเป็นผู้ส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์อันดับ 2 รองจากสิงคโปร์เท่านั้น นอกจากนี้ เวียดนามยังมีความได้เปรียบจากตลาดขนาดใหญ่ที่มีประชากรมากเกือบ 100 ล้านคน เมื่อประกอบกับเศรษฐกิจที่เติบโตต่อเนื่อง ทำให้เวียดนามเป็นตลาดที่ดึงดูดความสนใจจากนักลงทุนต่างชาติ

โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากเวียดนามได้ปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการลงทุน จึงทำให้เวียดนามจะเป็นหนึ่งในประเทศเป้าหมายการลงทุนของต่างชาติ โดยเฉพาะอุตสาหกรรม High-Tech ที่มีผู้ผลิตสินค้า อิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่หลายรายเข้ามาลงทุน อาทิ Samsung Electronics, LG Corporation, Intel Corporation และ Microsoft

การดำเนินนโยบายของภาครัฐในการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมและความทันสมัยในปี ค.ศ.2011-2020 หนึ่งในมาตรการสำคัญที่เวียดนามให้ความสำคัญมาโดยตลอดคือการสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพสูงทั้งในด้านปริมาณและด้านคุณภาพซึ่งเป็นหนึ่งในข้อกำหนดเร่งด่วนสำหรับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมและความทันสมัยของประเทศเวียดนามในขณะนี้

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาในระดับทั่วไปของกำลังแรงงานในประเทศเวียดนามได้รับการปรับปรุงและระดับค่อย ๆ ดีขึ้น ตารางที่ 2 คือตัวบ่งชี้บางส่วนที่สะท้อนขนาดและโครงสร้างของแรงงานในปี ค.ศ.2016 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปอร์เซนต์ของแรงงานที่ผ่านการฝึกอบรมจำแนกตามคุณสมบัติทางวิชาชีพ

ข้อ	การฝึกอบรมระดับปริญญา	เปอร์เซนต์ (%)
1	ไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านคุณสมบัติทางเทคนิค	79.4
2	ได้รับการฝึกฝนคุณสมบัติทางเทคนิค	20.6
	- อาชีวศึกษา	5.0
	- ปริญญาเฉพาะทาง	3.9
	- วิทยาลัย	2.7
	- มหาวิทยาลัยหรือสูงกว่า	9.0

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam (2018)

2.3.4 การวิจัยและพัฒนา

การที่แรงงานเวียดนามมีพื้นฐานความรู้เทคโนโลยีที่ดี ทำให้ผู้ประกอบการเวียดนามสามารถพัฒนาตนเองเข้าไปอยู่ใน Supply Chain ของสินค้าในกลุ่ม High-Tech ได้ โดยนำความรู้ที่ได้มาต่อยอดผลิตสมาร์ทโฟนราคาถูกเพื่อจำหน่ายในประเทศได้สำเร็จ อาทิ Vismart, Asano และ Bphone ทำให้ชาวเวียดนามมีสมาร์ทโฟนซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตได้ง่ายใช้อย่างทั่วถึง และเป็นก้าวสำคัญในการสร้างนวัตกรรมในธุรกิจออนไลน์ของประเทศ ปัจจุบัน Vietnam Mobile App Market Report ระบุว่าในเวียดนามมีผู้ใช้สมาร์ทโฟนสูงถึงร้อยละ 72 ของจำนวนประชากรทั้งหมด มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านสมาร์ทโฟนสูงถึง 42 ล้านคน เมื่อประกอบกับประชากรเวียดนามที่เกือบร้อยละ 40 มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่กล้าสร้างสรรค์สิ่งใหม่และมีทักษะด้านเทคโนโลยี จึงทำให้การคิดค้นและพัฒนาแอปพลิเคชันซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดพัฒนาการด้านนวัตกรรมของประเทศในเวียดนามขยายตัวอย่างก้าวกระโดด สะท้อนจากธุรกิจสตาร์ทอัพของเวียดนามที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในปัจจุบัน และมีธุรกิจสตาร์ทอัพที่มีมูลค่ามากกว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ (Unicorn) แล้ว คือ VNG Corporation ที่พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับการสื่อสารคล้ายกับ LINE ชื่อ Zalo ซึ่ง

มีชาวเวียดนามใช้งานกว่า 15 ล้านคน และต่อยอดไปพัฒนาแอปพลิเคชันอื่น ๆ อาทิ 123 Pay (บริการชำระเงินออนไลน์) และ Zing (ให้บริการดาวน์โหลดเพลงและแพลตฟอร์ม เกมออนไลน์) ขณะที่ธุรกิจ E-commerce ของเวียดนามเติบโตถึงร้อยละ 87 ต่อปี มีมูลค่าถึง 2,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงเป็นอันดับ 2 ของอาเซียน รองจากอินโดนีเซีย

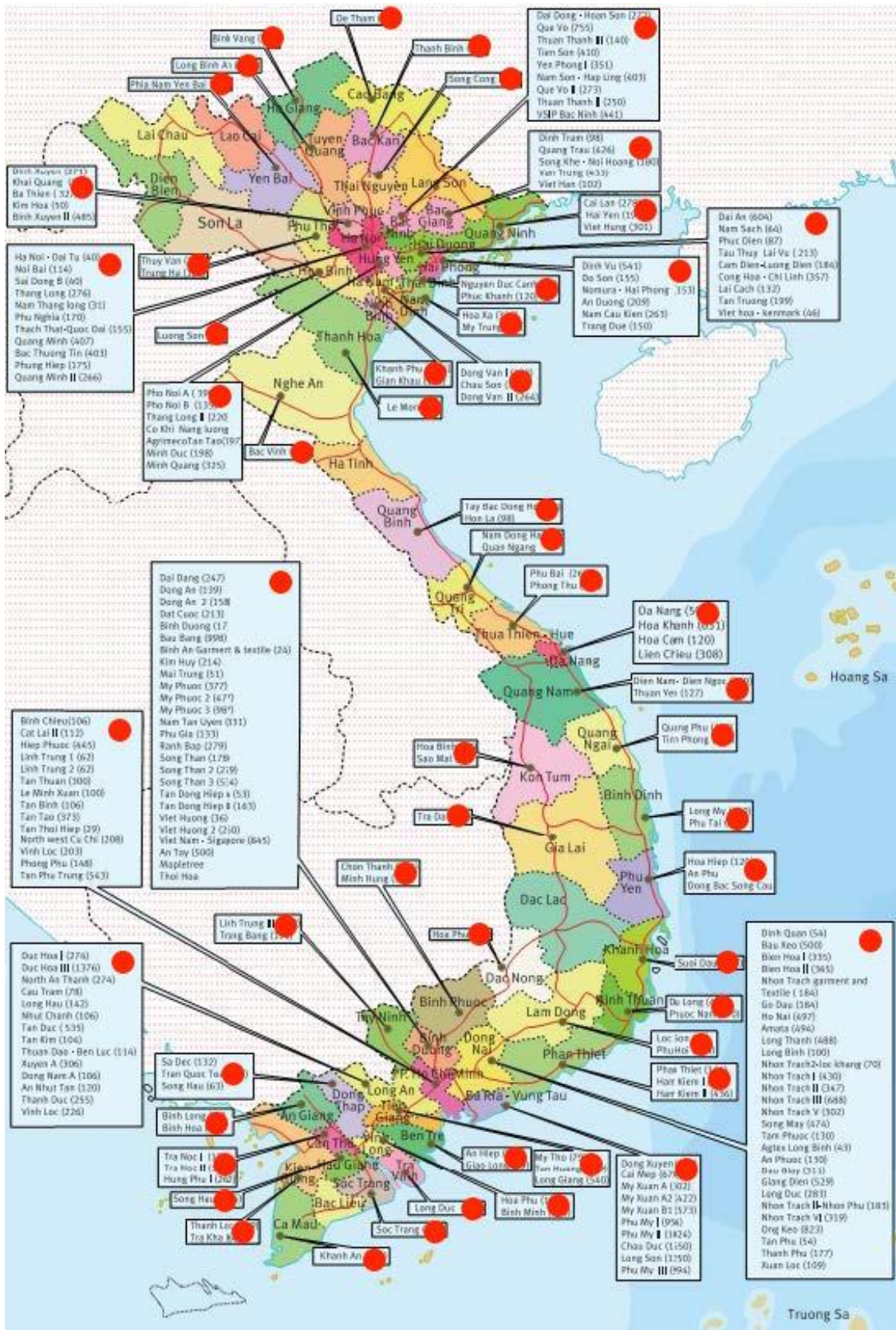
2.3.5 เขตเศรษฐกิจพิเศษ

นิยามของเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone-SEZ) โดยทั่วไป คือ บริเวณพื้นที่ที่รัฐกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งรัฐจะให้การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน สิทธิและประโยชน์ด้านการลงทุน การบริหารแรงงานแบบไป-กลับ การให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ และอื่น ๆ ที่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับนักลงทุนชาวต่างชาติ การมีเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นก็เพื่อเป็นแรงจูงใจให้นักลงทุนชาวต่างชาติเพื่อเข้ามาลงทุนภายในประเทศ รัฐบาลจึงมีนโยบายให้สิทธิประโยชน์ของผู้ลงทุนที่มาจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมหรือเข้ามาทำธุรกิจในบริเวณที่กำหนด ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนิคมอุตสาหกรรมที่ดำเนินการโดยการนิคมอุตสาหกรรม หรือบริษัทเอกชน สำหรับเขตเศรษฐกิจในเวียดนามมี 3 ประเภทดังนี้

1. Industrial Zone (IZ) หรือ Industrial Park (IP) เป็นเขตเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ซึ่งเน้นผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายในประเทศ เกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในเวียดนามเมื่อปี ค.ศ.1994 ปัจจุบันในเวียดนามมีเขตอุตสาหกรรม 324 แห่ง (ณ สิ้นปี 2016)

2. Export Processing Zone (EPZ) เป็นเขตเศรษฐกิจที่ถูกก่อตั้งมาตั้งแต่ปี ค.ศ.1988 โดยรวมอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ ที่เน้นผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก มีการจัดระบบสาธารณูปโภคเพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านการผลิต นักลงทุนที่เข้ามาลงทุนใน EPZ สามารถทำการผลิตรับช่วงต่อ (Sub-Contract) และประกอบชิ้นส่วนสินค้าเพื่อการส่งออก โดยมีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ Tan Thuan EPZ ซึ่งเป็น Export Processing Zone แห่งแรกของเวียดนาม Linh Trung EPZ I และ Linh Trung EPZ & IP II ตั้งอยู่ในนครโฮจิมินห์ และ Linh Trung EPZ & IP III ในจังหวัดเตนินห์ (Tay Ninh) ทางภาคใต้ของเวียดนาม

3. High-Tech Zone (HTZ) เป็นเขตเศรษฐกิจที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งผลิตสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นสูงเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นเขตเศรษฐกิจที่ปัจจุบันรัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญอย่างมาก อาทิ Hoa Lac HITZ ในกรุงฮานอย, Da Nang HTZ ในดานังและ Saigon HTZ ในนครโฮจิมินห์

ภาพที่ 18 แผนที่ประเทศเวียดนามและเขตอุตสาหกรรมและเขตเศรษฐกิจพิเศษ
ที่มา : <https://data.opendevopmentmekong.net/th/dataset> (2020)

นอกจากนี้ รัฐบาลกำลังสนับสนุนการลงทุนธุรกิจ Startup อย่างต่อเนื่องและผลักดันให้เวียดนามเป็น ศูนย์กลางด้านเทคโนโลยี (Vietnam Silicon Valley) เนื่องจากตลาด IT มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง คนนิยมซื้อ ของผ่านอินเทอร์เน็ตมากขึ้นและในปี 2016 อุตสาหกรรมด้านข้อมูลข่าวสารและโทรคมนาคม (ICT) เติบโต สูงสุดโดยเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 9.36

ตารางที่ 3 สิทธิประโยชน์ในการลงทุนในประเทศเวียดนาม

สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
ด้านภาษี	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับการยกเว้นภาษีการค้า และภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) รวมทั้งภาษีนำเข้าสินค้า สำหรับกิจการ ใน Export Processing Zone - ได้สิทธิการยกเว้นการเก็บภาษีที่ซ้ำซ้อน - การลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10-20 จากอัตราปกติ ร้อยละ 25 ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของแต่ละกิจการ
ด้านที่ดิน	<ul style="list-style-type: none"> - สิทธิในการเช่าที่ดินระยะยาวโดยเสียค่าธรรมเนียมในการใช้ที่ดิน และได้รับสิทธิใน การใช้ที่ดิน สูงสุด 50-70 ปี หรืออาจขยายถึง 90 ปี หากเป็นโครงการลงทุนที่ได้รับการ ส่งเสริมเป็นพิเศษ - เช่าช่วงต่อ (Sub-lease) ที่ดินในเขตเศรษฐกิจพิเศษได้
การคุ้มครองการ ลงทุน	<ul style="list-style-type: none"> - นักลงทุนได้รับความคุ้มครองทั้งกิจการ และทรัพย์สิน - ปกป้องสิทธิในทรัพย์สิน อุตสาหกรรม และผลประโยชน์ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีใน เวียดนาม - การปกป้องผลประโยชน์ของนักลงทุนอย่างสมเหตุสมผล - สิทธิในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าและทรัพย์สินทางปัญญาในเวียดนาม เพื่อ ป้องกันการ ละเมิดลิขสิทธิ์ - การคิดค่าสาธารณูปโภคในอัตราที่เท่าเทียมของต่างชาติและชาวเวียดนาม
การโอนเงินออก นอกประเทศ	<p>ส่งผลกำไรกลับประเทศได้อย่างเสรี โดยรัฐบาลเวียดนามได้ประกาศยกเลิกการเก็บภาษี จากผลกำไรที่โอนกลับประเทศ (Profit Remittance Tax) ตั้งแต่ 1 มกราคม ค.ศ.2004 ดังนั้นเมื่อนักลงทุนชำระภาษีในเวียดนามครบถ้วนแล้ว สามารถนำหลักฐานการชำระ ภาษีดังกล่าวมาแสดงเพื่อขอโอนกำไรกลับประเทศได้โดยไม่ต้องเสียภาษีอีก และนัก ลงทุนสามารถโอนกำไรกลับประเทศได้ปีละ 4 ครั้ง หรือรายไตรมาส</p>
สิทธิประโยชน์ อื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> - ระยะเวลาในการอนุมัติการลงทุนใช้เวลาประมาณ 15 วัน เทียบกับการลงทุนนอกเขต เศรษฐกิจ พิเศษซึ่งใช้เวลาประมาณ 60 วัน - สามารถดำเนินการผลิตได้อย่างเสรี

สิทธิประโยชน์	รายละเอียด
สิทธิประโยชน์อื่น ๆ (ต่อ)	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถคัดเลือกและจ้างแรงงานต่างชาติได้ ในกรณีที่ไม่สามารถหาแรงงานชาวเวียดนามที่มีคุณสมบัติเหมาะสมได้ - ธุรกิจก่อสร้างสามารถเริ่มดำเนินการได้ทันทีเมื่อได้รับการอนุมัติแบบการก่อสร้าง - เปิดบัญชีกับธนาคารต่างชาติเพื่อประกอบการกัวยืมเงินในกรณีที่ผู้ให้กู้ต่างชาติระบุเงื่อนไขดังกล่าว แต่ทั้งนี้ต้องได้รับอนุมัติจากธนาคารกลางของเวียดนาม (State Bank of Vietnam) ก่อนจึงจะเปิดบัญชีได้

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

2.4 ข้อมูลภูมิศาสตร์

2.4.1 ข้อมูลทั่วไป

ประเทศเวียดนามมีชื่ออย่างเป็นทางการคือ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (ภาษาเวียดนาม Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam หรือภาษาอังกฤษ Socialist Republic of Vietnam) ประเทศเวียดนามประกาศเอกราชประกาศในปี ค.ศ.1945 เป็นที่ยอมรับในปี ค.ศ.2006 มีประชากรประมาณ 94.6 ล้านคน

ภาพที่ 19 ธงชาติสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม

ที่มา : <http://worldpopulationreview.com> (2019)

ประเทศเวียดนามตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของคาบสมุทรอินโดจีน มีพื้นที่ 331,210 ตารางกิโลเมตร มีรูปร่างเป็นรูปตัวเอส (S) ลักษณะเป็นแนวยาว จากเหนือถึงใต้มีความยาวถึง 1,650 กิโลเมตรและมีพื้นที่ตลอดแนวทิศตะวันออกติดกับทะเล มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลยาว 3,260 กิโลเมตร

ระบอบการปกครอง คือ ระบอบสังคมนิยมโดยมีพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนาม (Communist Party of Vietnam) เป็นพรรคการเมืองเดียวและมีอำนาจสูงสุด การปกครองแบ่งเป็น 59 จังหวัด และ 5 นคร (กรุงฮานอย, นครโฮฟอง, นครดานัง, นครโฮจิมินห์ และนครเกิ่นเทอ)

2.4.2 สภาพภูมิศาสตร์ของประเทศเวียดนาม

ภาพที่ 20 ลักษณะภูมิประเทศของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
ที่มา : <https://www.worldometers.info> (2018)

ประเทศเวียดนามมีลักษณะเป็นแนวยาว จึงทำให้ทั้งสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศแตกต่างกว่าประเทศในอินโดจีนอื่น ๆ

ภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงกั้นระหว่างที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์มีลักษณะเป็นแนวยาวไปตามแนวยาวของคาบสมุทรอินโดจีน และมีหมู่เกาะต่าง ๆ อีกนับพันเกาะเรียงรายตั้งแต่อ่าวตังเกี๋ยไปจนถึงอ่าวไทย เวียดนามมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่ 2 แห่งคือ ที่ราบลุ่มแม่น้ำแดงอยู่ทางตอนเหนือ และที่ราบลุ่มแม่น้ำโขงอยู่ทางตอนใต้ และตอนเหนือของประเทศมีที่ราบสูง มีภูเขาฟาน ซี ปัง (Phan Xi Pung) ซึ่งเป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในอินโดจีน มีความสูงถึง 3,143 เมตร ตั้งอยู่ในจังหวัดเล่าโค ลักษณะดังกล่าวทำให้เกิดการแบ่งเขตเป็น 3 ภาค ดังนี้

ภาคเหนือ มีภูมิประเทศประกอบด้วยภูเขาสูง มีแม่น้ำกุง (Cung) ซึ่งไหลไปบรรจบกับแม่น้ำแดงเกิดเป็นสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง (Red River Delta) ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก

ภาคกลาง มีชนกลุ่มน้อยอาศัยอยู่มากมาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงซึ่งเต็มไปด้วยหินภูเขาไฟ หาดทราย เนินทราย และทะเลสาบเป็นเขตพื้นที่ป่าไม้สำคัญที่สุดของเวียดนาม สภาพภูมิอากาศค่อนข้างร้อนตลอดปี

ภาคใต้ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง และมีที่ราบลุ่มสำคัญ คือบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง (Mekong River Delta) หรือที่รู้จักกันในชื่อ “กุ่มลองยาง” (Cuu Long Giang) ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกสำคัญขนาดใหญ่ที่สุดของเวียดนาม

2.4.3 สภาพภูมิอากาศของประเทศเวียดนาม

เวียดนามเป็นเขตร้อนชื้นและแผ่นดินของเวียดนามมีความยาวมาก ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกเปิดโล่ง รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดผ่านทะเลจีนใต้ทำให้มีโอกาสรับลมมรสุมและพายุหมุนเขตร้อน จึงมีฝนตกชุกในฤดูหนาวโดยฝนจะตกตลอดปี เนื่องจากได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ มีความชื้นประมาณร้อยละ 84 ตลอดปี และมีอุณหภูมิเฉลี่ยตั้งแต่ 5 - 37 องศาเซลเซียส ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีความแตกต่างด้านภูมิอากาศอย่างมากระหว่างเวียดนามภาคเหนือและภาคใต้

เวียดนามทางตอนเหนือ มีอุณหภูมิค่อนข้างหนาวเย็นกว่าภาคอื่น ๆ เนื่องจากได้รับอิทธิพลของกระแสอากาศจากขั้วโลกที่พัดผ่านไซบีเรีย จีน มายังเวียดนาม มีอุณหภูมิแตกต่างกันอย่างมากระหว่างช่วงร้อนที่สุดและหนาวที่สุด โดยมี 4 ฤดู คือ ฤดูใบไม้ผลิ ฤดูร้อน ฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว

เวียดนามทางตอนกลางและใต้ มีภูมิอากาศคล้ายแถบเส้นศูนย์สูตร มี 2 ฤดู คือ ฤดูฝนและฤดูร้อน

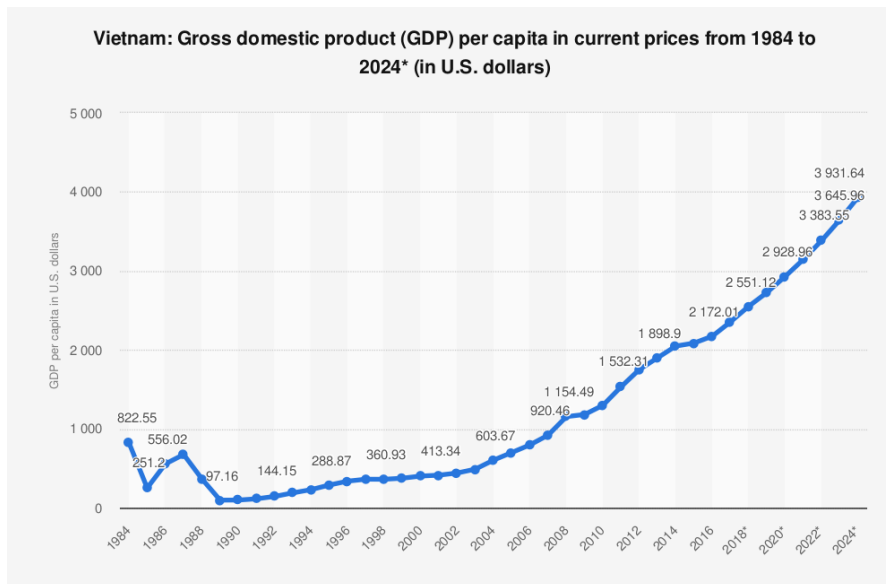
2.4.4 ประชากร

โดยทั่วไปแล้ว ชาวเวียดนามมีสัญชาติเวียดนามมากกว่า ร้อยละ 86 เป็นเชื้อชาติขิ่น (Khin) หรือเวียดนาม (Viet) นอกนั้นเป็นชนกลุ่มอื่น ๆ อีก 53 เชื้อชาติ กระจาย อยู่ตามเทือกเขาและที่ราบสูง

เวียดนามมีประชากรเป็นอันดับสามในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (รองจากอินโดนีเซียและฟิลิปปินส์) และเป็นอันดับ 13 ของโลก โดยมีสัดส่วนชาย: หญิง เป็น 49.4% : 50.6 % อัตราการเติบโตของประชากรโดยเฉลี่ยประมาณ 1 % ต่อปีผู้ชายมีอายุเฉลี่ย 70 ปีขณะที่ผู้หญิงมีอายุเฉลี่ย 75 ปี

โครงสร้างอายุ: ประชากรที่มีอายุ 0-14 ปีมีสัดส่วนร้อยละ 22.6 อายุ 15-59 ปี ร้อยละ 66.7 และอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 10.7

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 171.4 พันล้าน USD (ค.ศ.2013) ค่าแรงขั้นต่ำประมาณ 55-80 ดอลลาร์สหรัฐ/เดือน แล้วแต่พื้นที่

ภาพที่ 21 แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ต่อหัว (ดอลลาร์สหรัฐ)
ที่มา : World Bank (2019)

2.4.5 สภาพเศรษฐกิจของประเทศเวียดนาม

ภายหลังรัฐบาลใช้นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ “โด้ย เหมย” (Doi Moi) ตั้งแต่เดือนธันวาคม 1986 เพื่อลดการผูกขาดและรวมศูนย์ที่รัฐบาลกลาง ทั้งความพยายามปฏิรูป ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง มีการกระจายอำนาจทางเศรษฐกิจไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น รวมถึงการกระตุ้นให้ ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจ และส่งเสริมการค้าการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของเวียดนาม มีความเจริญก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัดในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (ค.ศ.2000 – 2009) มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเฉลี่ยร้อยละ 7.0 ต่อปี และ ในปี ค.ศ.2009 มีอัตราเพิ่มร้อยละ 5

เวียดนามได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะ 10 ปี (ค.ศ.2011-2020) ตามทิศทางที่พรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามได้วางเอาไว้หลังการประชุมสมัชชาใหญ่ ของพรรคครั้งที่ 11 ในเดือนมกราคม ค.ศ.2011 ทิศทางการพัฒนาของเวียดนามจะเปลี่ยนจากเศรษฐกิจที่เติบโตจากการพึ่งพิงเงินลงทุนจำนวนมาก ใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และทรัพยากรบุคคลคุณภาพต่ำ ไปสู่เศรษฐกิจที่เติบโตอย่างมีคุณภาพที่อาศัยเทคโนโลยี ใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพสูง และใช้ทักษะการจัดการที่ทันสมัย ทั้งนี้รัฐบาลเวียดนามได้กำหนดเป้าหมายระยะสั้นในปีแรกของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาปี ค.ศ.2011-2020 ดังนี้

- 1) สร้างเสถียรภาพเศรษฐกิจมหภาคและควบคุมเงินเฟ้อ
- 2) เริ่มต้นปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและเปลี่ยนแบบแผนความเติบโตทางเศรษฐกิจ
- 3) สร้างเงื่อนไขที่เอื้อต่อการลงทุนในการผลิต พัฒนาธุรกิจ และขยายตลาด
- 4) เน้นการพัฒนาภาคสังคมเพื่อลดความยากจนและการสร้างงาน

5) กระตุ้นกลไกทางการจัดการ ผสานภาคส่วนทางเศรษฐกิจต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทบทวนแผนการกระจายอำนาจเพื่อให้มั่นใจว่าการบริหารจัดการจากส่วนกลางในส่วนของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาต่าง ๆ นั้นเป็นไปอย่างเข้มแข็งเพียงพอ

ตารางที่ 4 แสดงสถิติทางเศรษฐกิจที่สำคัญของเวียดนาม ระหว่างปี ค.ศ.2008-2012

ลำดับ	รายการ	2008	2009	2010	2011	2012
1	ประชากร (ล้านคน)	85.1	86	86.9	87.8	90.4
2	อัตราการเพิ่มของประชากร (ร้อยละ)	1.1	1.1	1.1	1	1.05
3	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) (ล้านเหรียญสหรัฐ)	241,256	256,801	277,381	301,728	320,677
4	ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวประชากร (ล้านเหรียญสหรัฐ)	2,834	2,985	3,191	3,435	3,3547
5	อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ (ร้อยละต่อปี)	6.3	5.3	6.8	5.8	6.1
6	อัตราเงินเฟ้อ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	23.1	5.9	10	18.6	9.1
7	ดุลการค้า (ล้านเหรียญสหรัฐ)	-14	-7.8	-4.8	-0.4	-3.2
8	ดุลบัญชีเดินสะพัด (ล้านเหรียญสหรัฐ)	-10,823	-6,608	-4,287	226	102
9	การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	9575	7600	8000	7430	N/A
10	หนี้ต่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	24,954	28,718	35,139	41,000	N/A
11	อัตราความสามารถในการชำระหนี้ (ร้อยละของการส่งออกของสินค้าและบริการ)	1.9	1.9	1.7	N/A	N/A
12	เงินสำรองระหว่างประเทศ (ล้านเหรียญสหรัฐ)	24,176	16,803	12,926	14,300	N/A

ที่มา : General Statistics Office of Vietnam 2012

Key Indicators for Asia and Pacific 2012: Vietnam, ADB

Vietnam Country Profile, World Bank 2012

ในการสนับสนุนการลงทุนจากต่างประเทศ เวียดนามได้ใช้นโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีการให้สิทธิพิเศษด้านต่าง ๆ และการลดหย่อนภาษี ในปี ค.ศ.2013 มีการลงทุนจากต่างประเทศรวม 1,275 โครงการ คิดเป็นมูลค่า 14,272.4 ล้านดอลลาร์ โดยประเทศที่ลงทุนในเวียดนาม สูงสุด ได้แก่ เกาหลีใต้ สัดส่วนร้อยละ 26.3 ญี่ปุ่น ร้อยละ 21.1 จีน ร้อยละ 16

ตารางที่ 5 การลงทุนโดยตรงของต่างชาติในเวียดนามจำแนกตามสาขาการลงทุนตั้งแต่ปี ค.ศ.1988 - 2014

ลำดับ	สาขา	จำนวนโครงการ	มูลค่าทุนจดทะเบียน (ล้าน USD)
1	Manufacturing and processing industry	9,600	141,406.72
2	Real estate business	453	48,279.84
3	Construction	1,166	11,400.44
4	Accommodation and food service	371	11,193.58
5	Production and distribution of electricity, gas, water, air conditioning	98	9,774.84
6	Information and Communication	1,095	4,124.87
7	Wholesale, retail and repair	1,383	4,030.74
8	Transport, storage	448	3,755.34
9	Agriculture, Forestry and Fishery	528	3,721.75
10	Art and Entertainment	148	3,634.14
11	Mining	87	3,375.26
12	Professional, science and technology Activities	1,698	1,797.38
13	Health and social support	97	1,754.56
14	Water supply and waste treatment	38	1,348.49
15	Finance, Banking and Insurance	82	1,332.38
16	Education and training	204	819.91
17	Others services	141	754.13
18	Administration and support services	131	211.60
	รวม	17,768	252,715.96

ที่มา : Foreign Investment Agency, Ministry of Planning and Investment of Vietnam (2014)

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชญาณี ชวะโนทย์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเวียดนาม มีเป้าหมายในการศึกษาทำวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนโยบายเศรษฐกิจและการปฏิรูปเศรษฐกิจของเวียดนาม โดยเฉพาะผลของนโยบาย Doi Moi และการลงทุนจากต่างประเทศที่มีผลต่อการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม วัตถุประสงค์ในการทำการวิจัย คือ ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการพัฒนาอุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ ในประเทศเวียดนาม

การศึกษานี้ใช้กรอบแนวคิดใหม่ของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจ (New Structural Economics) มาวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และงานวิจัยที่ผ่านมาเพื่อพิจารณาผลของการพัฒนาอุตสาหกรรมของเวียดนาม ซึ่งจากผลการศึกษาระบุว่า หลังจากการพัฒนาที่ผ่านมาสัดส่วนการส่งออกต่อ GDP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 89 ต่อ GDP และสินค้าอุตสาหกรรมที่ผลิตในเวียดนามก็มีจำหน่ายทั่วโลก ทั้งยังเป็น

ประเทศที่ติดอันดับในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติอีกด้วย แต่ยังคงขาดการถ่ายทอดเทคโนโลยี ปัญหาขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ มีนโยบายที่เอื้อประโยชน์ให้แก่กลุ่มผู้ประกอบการรัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ในประเทศ และบริษัทต่างชาติไม่เท่าเทียมกัน และไม่สอดคล้องกับประสิทธิภาพการผลิตของกลุ่มผู้ประกอบการ

อมรรรัตน์ เจียรระโนรุ่งโรจน์ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม : ศึกษากรณีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ เพื่อวิเคราะห์พัฒนาการของนโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยด้านการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศระหว่างประเทศไทยและเวียดนาม

จากการศึกษาพบว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศกำลังพัฒนา เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายทั้งสองประเทศแล้วพบว่า ประเด็นสำคัญที่ทำให้มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทยและเวียดนามต่างกันคือ ระดับของการพัฒนา เนื่องจากประเทศไทยได้ดำเนินนโยบายนี้มานานและต่อเนื่องทำให้ต้องหันมาให้การส่งเสริมอุตสาหกรรมขั้นที่สูงขึ้นแทนอุตสาหกรรมใช้แรงงานเข้มข้น ทำให้มูลค่าการลงทุนในเวียดนามมีแนวโน้มที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นไปในทิศทางที่ดี นอกจากนี้ยังควรเน้นการถ่ายทอดทางเทคโนโลยีจากนักลงทุนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมในอนาคต ควรมีการประเมินผลความคุ้มค่าของการส่งเสริมการลงทุนทุกโครงการที่ให้การส่งเสริมอย่างสม่ำเสมอ

Nguyen Phuc Nguyen (2012) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยการวิจัยที่มีผลต่อการดึงดูดการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมในเวียดนามกลาง มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนในเขตอุตสาหกรรมจากมุมมองของวิสาหกิจ จากแนวคิดในการวิเคราะห์พฤติกรรมการลงทุน โดยใช้แบบจำลอง Ivprobit เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งขึ้น ได้แก่ ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการลงทุน ปัจจัยของนโยบายเพื่อดึงดูดการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรมสนับสนุน เป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่ตัดสินใจเข้ามาลงทุน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนของบริษัทในนิคมอุตสาหกรรมแต่ละประเภทจะมีปัจจัยหลักที่แตกต่างกัน โดยดูจากความต้องการหลักของอุตสาหกรรมประเภทนั้น ๆ นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่านโยบายของแต่ละท้องถิ่นและลักษณะของแต่ละเขตอุตสาหกรรมมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของธุรกิจ รวมถึงแนะแนวทางที่จำเป็นต่อการลงทุนอุตสาหกรรมทั้งผู้กำหนดนโยบายและนักลงทุน

Nguyen Ngoc Son (2015) ได้ทำการศึกษาเรื่อง The Development of Industrial Clusters: From Theory to Reality in The World and Policy Implication for Vietnam มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางอุตสาหกรรมและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในเครือข่ายการผลิตระดับภูมิภาคของประเทศเวียดนาม โดยใช้การวิเคราะห์เชิงสถิติการผลิตเชิงเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของการพัฒนาอุตสาหกรรมวงจรรวมและส่วนประกอบ (IC)

ผลการศึกษาพบว่าอุตสาหกรรมวงจรรวมและส่วนประกอบ (IC) ได้ดึงดูดความสนใจของนักวิจัย และนักลงทุน แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมอย่างมากของกลุ่มอุตสาหกรรมต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่ม

ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในเวียดนามการดำเนินนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สามารถทำเป็นกลยุทธ์ Industrialization และสามารถก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางได้สำเร็จ

Timothy Sturgeon และ Ezequiel Zylberberg (2016) ได้ทำการศึกษาเรื่อง The Global Information and Communication Technology Industry: Where Vietnam Fits in Global Value Chains มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้เวียดนามพัฒนาไปสู่การลงทุนที่มีมูลค่าสูงขึ้น ภาคเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) ได้กลายเป็นแรงผลักดันแรงทางเศรษฐกิจของยุคปัจจุบันและถูกมองว่าเป็นเครื่องมือสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจให้ทันสมัย

ผลการศึกษาพบว่าภาครัฐมีการดำเนินการนโยบายจำนวนมากที่มุ่งเน้นไปที่ภาคฮาร์ดแวร์ของเวียดนาม มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา โดยมีการลงทุนจากบริษัทชั้นนำ (เช่น Samsung และ LG) การเติบโตตั้งแต่ปี 2000 ถึง ปี 2012 จำนวนบริษัทฮาร์ดแวร์เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 26 การจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 และรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 68 การเติบโตของรายได้ส่วนใหญ่มาจากการขยายตัวของนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุน ตอนนี้เวียดนามกลายเป็นประเทศที่ส่งออก Samsung 1 ใน 3 จากทั่วโลก

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ สืบค้นข้อมูลแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย นโยบาย มาตรการและแผนงานของประเทศเวียดนาม ข้อมูลด้านภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ประชากร สภาพเศรษฐกิจ โดยข้อมูลที่มีผลต่อการศึกษาเกี่ยวกับอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนามมีการค้นหาจาก หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ กระทรวงพาณิชย์ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ สำนักอาเซียน เป็นต้น

3.2 วิธีการศึกษา

1. ดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนาม โดยใช้นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลเวียดนาม ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปี (ค.ศ.2006 – 2010) และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะ 10 ปี (ค.ศ.2011-2020) ด้วยการวิเคราะห์เชิงนโยบาย (Policy Achievement) และนำเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยาย

2. ดำเนินการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนาม โดยเก็บข้อมูลแบบทุติยภูมิ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางภูมิศาสตร์ ที่ตั้ง ลักษณะภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ประชากร สภาพเศรษฐกิจ ผ่านเว็บไซต์กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ผ่านการวิเคราะห์สัทธิเชิงพรรณนา (Narrative Analysis)

3. ศึกษาและวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคในการลงทุนอุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศเวียดนามผ่านเทคนิค PESTEL ANALYSIS จากนั้นทำตารางข้อมูลเพื่อสรุปและนำเสนอโดยใช้ข้อมูลนโยบายส่งเสริมภาคเศรษฐกิจและการลงทุนในประเทศเวียดนามเพื่อวิเคราะห์โดยใช้เทคนิควิเคราะห์สัทธิเชิงพรรณนาและเทคนิคการวิเคราะห์โดย PESTEL ANALYSIS

3.3 เทคนิคการวิเคราะห์

1. วิเคราะห์ทางแผนที่และแผนภูมิ
2. วิเคราะห์โดย PESTEL ANALYSIS
3. การวิเคราะห์สัทธิเชิงพรรณนา (Narrative Analysis)

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. Google Map / Earth
2. Microsoft Excel

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลเวียดนาม

1. ทศวรรษที่ 1960

กลยุทธ์ที่สำคัญคือการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ผสมผสานเกษตรกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน และวิสาหกิจทุนนิยมในกรอบสังคมนิยม เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และการขนส่ง พัฒนาอุตสาหกรรมเคมีและโลหะ อุตสาหกรรมการผลิตเหล็ก – เหล็กกล้าและอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักร ประเทศยังคงเน้นอุตสาหกรรมขั้นปฐมหรือขั้นพื้นฐาน (Primary Industry)

2. ทศวรรษที่ 1970

ยังคงเน้นพัฒนาเกษตรกรรมป่าไม้และการประมง อุตสาหกรรม การค้า วัฒนธรรมและสาธารณสุข และความเป็นอยู่ของประชาชน เพิ่มแหล่งการส่งออกผลิตภัณฑ์จากการเกษตรและอุตสาหกรรมเบาทั้งหมด และขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ พัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าเก่าและสร้างความสัมพันธ์ทางการค้าใหม่ พัฒนาด้านการศึกษา สร้างและขยายโรงเรียนรวมถึงสร้างโรงพยาบาลเพื่อสาธารณสุขที่ดีของประชาชน

3. ทศวรรษที่ 1980

วางรากฐานสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักและเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี กระตุ้นการพัฒนาตลาดส่งออก ประกาศใช้ Doi Moi policy ในปี 1986 ภาคการส่งออกซึ่งได้มีการลดหรือยกเลิกภาษีศุลกากรเป็นจำนวนมาก ภาคเอกชนได้รับอนุญาตให้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตและส่งออก ปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจด้านอื่น ๆ ให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจสากลมากขึ้น

4. ทศวรรษที่ 1990

เริ่มดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี (Open Door Policy) ทำข้อตกลงการค้า (Trade agreement) กับสหภาพยุโรป เริ่มการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) หลายแห่งทั่วประเทศ ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดเม็ดเงินลงทุนจากต่างประเทศให้เข้ามาในเวียดนาม ให้ความสำคัญกับนโยบายด้านการยกเว้นภาษีและการถือครองที่ดิน เพื่อเป็นการกระตุ้นแรงจูงใจให้กับผู้เริ่มต้นดำเนินธุรกิจซึ่งจะมีการมอบสิทธิประโยชน์ให้กับนักลงทุนและผู้ที่อยู่อาศัยในพื้นที่

5. ทศวรรษที่ 2000

เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ พัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น อุตสาหกรรมผลิตซอฟต์แวร์และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะซอฟต์แวร์จะได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ การปรับปรุงคุณภาพการฝึกอบรมสายอาชีพ เร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างนิคมอุตสาหกรรมที่รองรับการลงทุนเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงใน Da Nang ตั้งเป้าให้เป็นแหล่งลงทุนของทั้งนักลงทุนท้องถิ่นและนักลงทุนต่างชาติ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของจังหวัด Da Nang และจังหวัดอื่น ๆ ในพื้นที่ภาคกลางของประเทศ

6. ทศวรรษที่ 2010

พัฒนาด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศโดยเฉพาะโครงการที่ใช้เทคโนโลยีสูง สนับสนุนอุตสาหกรรมที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพการทำให้เป็นอุตสาหกรรม และเร่งพัฒนาด้านเทคโนโลยี ปรับปรุงคุณภาพการฝึกอบรมสายอาชีพ สร้างความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่บุคคลและองค์กร

การที่รัฐบาลเวียดนามมีการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 เริ่มมีการผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ขั้นต้น เช่น แผงวงจร ชิป หลังจากนั้นจึงเริ่มมีการปรับปรุงคุณภาพการฝึกอบรมสายอาชีพในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 สร้างความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่บุคคลและองค์กร เร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้คุณภาพสูงขึ้น โดยผ่านระบบการศึกษาและเทคโนโลยีที่ทันสมัย กลายเป็นพื้นฐานและกระบวนการสำคัญที่สามารถผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์สำคัญในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เองได้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของรัฐบาลเวียดนาม

ระยะเวลา	นโยบาย	กลยุทธ์	การดำเนินงาน	เป้าหมาย
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 3 ปี (1958-1960)	Socialist construction	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่มผลผลิตทางอุตสาหกรรมและการเกษตร 2. ผสมผสานเกษตรกรรม, อุตสาหกรรมในครัวเรือน, และวิสาหกิจทุนนิยมในกรอบสังคมนิยม ในขณะเดียวกันก็พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับรัฐวิสาหกิจ 3. ปรับปรุงชีวิตทางวัตถุและทางวัฒนธรรมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งของแรงงานและการเสริมสร้างขีดความสามารถในการป้องกันประเทศบนพื้นฐานของการเพิ่มขีดความสามารถทางอุตสาหกรรม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชัดเกล้าทางสังคม (socialization) ของเกษตรกรรมครัวเรือนและอุตสาหกรรมเอกชนแบบทุนนิยมและการค้าปลีก จัดตั้งสหกรณ์ผู้ผลิตทางการเกษตรมากกว่า 40,000 ราย 2. เพิ่มการผลิตสินค้าเกษตรหลักประจำปี ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด การเลี้ยงสัตว์ มันเทศและเมล็ดถั่ว โดยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6 ในช่วงสามปีตั้งแต่ปี 1958 ถึง 1960 3. สร้างโรงงานและโรงสีอีกกว่า 100 แห่งซึ่งรวมถึงโรงไฟฟ้า ปูนซีเมนต์ สิ่งทอ ปู่และเครื่องจักร 4. ลงนามข้อตกลงการค้าส่วนตัวฉบับแรกในฮานอยระหว่างคณะผู้แทนเอกชนของญี่ปุ่นและผู้แทนของบริษัทส่งออกและนำเข้าทั่วไปของเวียดนามเหนือ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 73.6 2. การผลิตในอุตสาหกรรมตั้งเดิมและอุตสาหกรรมครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 86.4 3. การผลิตภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.5
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 1 (1961-1965)	Primary Industry	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอุตสาหกรรมหนักเพื่อพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมไปพร้อม ๆ กัน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาอุตสาหกรรมเคมีและโลหะ อุตสาหกรรมการผลิตเหล็ก - เหล็กกล้า และอุตสาหกรรมการผลิตเครื่องจักร 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การผลิตภาคอุตสาหกรรมจะเพิ่มขึ้น 148 เปอร์เซ็นต์ 2. อัตราส่วนระหว่างผลผลิตทางการเกษตรและ

		2. เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร และการขนส่ง	2. สร้างสถานีพลังงานไฟฟ้าไฮดรอลิก Bang Thack 3. สร้างโรงกลั่นน้ำตาล Van Diem ซึ่งเป็นโรงกลั่นน้ำตาลที่ใหญ่ที่สุดในเวียดนามเหนือ	อุตสาหกรรมจะเพิ่มเป็นร้อยละ 49 ถึง 51
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 2 (1976-1980)	เน้นพัฒนาการเกษตร	1. เน้นพัฒนาเกษตรกรรมป่าไม้และการประมง อุตสาหกรรม การค้า วัฒนธรรมและสาธารณสุขและความ เป็นอยู่ของประชาชน 2. เพิ่มแหล่งการส่งออกผลิตภัณฑ์จากการเกษตรและอุตสาหกรรมเบา ทั้งหมดและขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ 3. เพิ่มจำนวนนักเรียนที่จะได้รับการศึกษาทั้งระดับมหาวิทยาลัยและโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมถึงจะได้รับการฝึกอบรม	1. พัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าเก่าใน ขณะที่เปิดความสัมพันธ์ทางการค้าเก่า ใหม่ควบคู่กัน 2. สร้างหรือขยายโรงเรียนมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาอีก 32 แห่ง 3. สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการ สื่อสารและความบันเทิง 4. ขยายและสร้างโรงพยาบาล 60 แห่ง และเพิ่มจำนวนเตียงในโรงพยาบาล 53,000 แห่ง	1. ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค รวมถึงการผลิตสิ่งทอ (ทั้งผ้า และผ้าไหม) 130,000 ตัน 2. เพิ่มเป้าหมายทางการค้า เป็นร้อยละ 50 3. หนึ่งในสามคนจะได้เข้ารับการ ศึกษาและการตีพิมพ์ หนังสือจะเพิ่มขึ้นมากกว่าสอง เท่า 4. รายได้ของแรงงานและ พนักงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 30-35 ในขณะที่ของขานาเพิ่มขึ้น ร้อยละ 15-20
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 3 (1981-1985)	วางรากฐานสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมหนัก	1. เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดเล็กเพื่อตอบสนองความต้องการละ ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก	1. ก่อตั้งบริษัทนำเข้า – ส่งออกหลาย แห่งไนโฮจิมินห์ 2. การเปลี่ยนองค์กรเอกชนบางแห่งให้ เป็นรัฐวิสาหกิจร่วมของรัฐ – เอกชนและ	1. ลงทุนในอุตสาหกรรมเบา ลดลงร้อยละ 48 ในขณะที่การ ลงทุนในอุตสาหกรรมหนัก เพิ่มขึ้นร้อยละ 17

		2. กระตุ้นการพัฒนาตลาดส่งออกหลายบริษัทได้รวมเข้าเป็นองค์กรเดียวที่ควบคุมโดยรัฐ	<p>ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมขนาดเล็กบางส่วนให้เป็นสหกรณ์</p> <p>3. รัฐบาลออกมาตรการจำกัดการค้าขายของภาคเอกชน</p> <p>4. รัฐบาลได้สร้างเงินดองใหม่ในเดือนกันยายน 1985 กำหนดโควตาสูงสุดสำหรับจำนวนเงินที่อนุญาตให้แลกเปลี่ยนเป็นธนบัตร</p>	
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 4 (1986-1990)	ปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี	<p>1. เน้นการเติบโตทางการเกษตร เพิ่มผลผลิตให้เพียงพอต่อการบริโภค</p> <p>2. สร้างผลิตภัณฑ์ส่งออกที่สำคัญจำนวนมากเพิ่มมูลค่าการส่งออกอย่างรวดเร็ว เพื่อตอบสนองความต้องการนำเข้าวัสดุเครื่องจักรอะไหล่และสินค้าจำเป็น</p> <p>3. ปรับเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจแบบเน้นวางแผนจากส่วนกลาง (Planned economy) ไปสู่เศรษฐกิจระบบตลาดและมีการเปิดประเทศมากขึ้น</p>	<p>1. ออกนโยบาย Doi Moi policy</p> <p>2. ออกกฎหมายส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการส่งออก</p> <p>3. อนุญาตให้ต่างชาติมีสิทธิในการใช้ที่ดินในระยะยาว และการร่วมทุนทางธุรกิจ</p> <p>4. ขจัดข้อจำกัดทางการค้าภายในประเทศ ยกเลิกการควบคุมราคา และการผูกขาดทางการค้า พัฒนาบทบาทภาคเอกชน (non-state sector) กระจายอำนาจแก่ภาคธุรกิจและท้องถิ่น กระจายที่ดินให้แก่เกษตรกรและให้สิทธิการเป็นเจ้าของ และสนับสนุนให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ และการท่องเที่ยว</p>	<p>1. อุตสาหกรรมที่ต่างประเทศสนใจเข้าไปลงทุน ได้แก่ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการโรงแรม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 20 ของการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมด</p> <p>2. การส่งออกขยายตัวสูงขึ้นเฉลี่ยประมาณร้อยละ 23.8 ต่อปี</p> <p>3. เริ่มมีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 6-8 ต่อปี</p>

<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 5 (1991-1995)</p>	<p>ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี</p>	<p>1. กฎหมายว่าด้วยการส่งออกนำเข้า มีการใช้ preferential tariffs และ harmonized system of tariff 2. ข้อตกลงการค้า (Trade agreement) กับสหภาพยุโรป 3. ลดข้อจำกัดการให้ใบอนุญาตการส่งออก และอำนวยความสะดวกการนำเข้าปัจจัยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าส่งออก 4. เน้นพัฒนาอุตสาหกรรมหนักทางภาคเหนือของประเทศ 5. เริ่มการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) หลายแห่งทั่วประเทศ</p>	<p>1. จัดตั้ง Export Processing Zones (EPZs), Industrial Zone (IZ) และ High-Tech Zone (HTZ) 2. มีระเบียบการจัดการ Export Processing Zones (EPZs), Industrial Zone (IZ) และ High-Tech Zone (HTZ) 3. บริษัทเอกชนได้รับอนุญาตให้ทำการค้ากับต่างชาติได้โดยตรง 4. นักลงทุนต่างชาติสามารถมีสิทธิทั้งหมดในกำไรหลังหักภาษี 5. จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อการเข้าสู่การเป็นสมาชิก WTO</p>	<p>1. เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นเนื่องจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก 2. เศรษฐกิจขยายตัวโดยเฉลี่ยร้อยละ 7.7 ต่อปี โดยที่ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 11.6 ต่อปี ภาคเกษตรกรรมขยายตัวร้อยละ 4.3 ต่อปี อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยร้อยละ 26.1 ต่อปี</p>
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 6 (1996-2000)</p>	<p>สนับสนุนการค้ากับต่างประเทศ</p>	<p>1. ออกกฎหมายว่าด้วยการลงทุนจากต่างชาติ ลดข้อกำหนดภาษีนำเข้าสำหรับโครงการลงทุนจากต่างประเทศ และการจัดการแบบ Open Door Policy 2. กระจายอำนาจ (decentralization) การอนุมัติใบอนุญาตและการควบคุมดูแลให้แก่</p>	<p>1. ให้อำนาจแก่กรมการเขตอุตสาหกรรมในการอนุมัติโครงการลงทุนจากต่างประเทศบางโครงการ (decentralization) 2. ลงนามข้อตกลงการค้าทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกา 3. เริ่มต้นการปรับปรุงภาษีตามแผนของ AFTA</p>	<p>1. กำหนดอัตราการเจริญเติบโตของ GDP ร้อยละ 9-10 มูลค่าการผลิตสินค้าเกษตรร้อยละ 4.5-4.8 มูลค่าการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมร้อยละ 14-14.5 มูลค่าการผลิตสินค้าและบริการร้อยละ 12-13 มูลค่าการส่งออกร้อยละ 27-28 และเงินเฟ้อร้อยละ 14</p>

		หน่วยงานท้องถิ่น อนุญาตให้สามารถดำเนินการอนุมัติได้เอง		2. ภาคอุตสาหกรรมมีส่วนประชากรเพิ่มขึ้นโดยคิดเป็นร้อยละ 21.2
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 7 (2001-2005)	เริ่มแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะยาว	<ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลสนับสนุนการเป็นเจ้าของกิจการของภาคเอกชน 2. พัฒนาอุตสาหกรรมทั้งในภาพรวมและรายอุตสาหกรรม 3. รัฐบาลประกาศยกเลิกการเก็บภาษีจากผลกำไรที่โอนกลับประเทศ (Profit Remittance Tax) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แก้กฎหมายศุลกากรและกฎหมายการลงทุน Enterprise Law 2005 (รวม State-owned Enterprise Law เข้ามาด้วย) 2. ทำข้อตกลงทวิภาคีกับสหรัฐอเมริกา เวียดนามสามารถส่งออกสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกาโดยเสียภาษีนำเข้าในอัตราต่ำเพียงร้อยละ 4 3. ยกเว้นภาษีสินค้าที่นำเข้ามาเพื่อทำการผลิตส่งออกไปยังบริษัทที่อยู่ในต่างประเทศ ตามข้อสัญญาที่ได้ตกลงกันไว้ ได้แก่ วัตถุดิบเพื่อทำการผลิตสินค้าตัวอย่าง เครื่องจักรหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต เป็นต้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการขยายตัวของที่พักสำหรับนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15 ต่อปี อัตราการเข้าพักในโรงแรมในเมืองใหญ่เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50-70 2. ขาดดุลการค้าเนื่องจากการนำเข้าเครื่องจักร หรือวัตถุดิบ บางส่วนจากการที่เวียดนามมีการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นมาก
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 8 (2006-2010)	Industrialization	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้ครอบคลุม 2. เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. แก้ไขและเริ่มใช้ Law on Enterprises Income Tax, Law on Value Added Tax, Low on Special Consumption Tax 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การส่งออกและการจ้างงานเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์และออปติคอลลุ่งถึงร้อยละ 90

		<p>พลังงาน อุตสาหกรรมผลิตสินค้าทุน และพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก</p> <p>3. พัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น อุตสาหกรรมผลิตซอฟต์แวร์ และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์</p> <p>4. ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะซอฟต์แวร์ จะได้รับการส่งเสริมเป็นพิเศษ</p>	<p>2. จัดตั้งเขตนิคมอุตสาหกรรมดานัง (Da Nang Hi-Tech Park, DHTP)</p> <p>3. ก่อตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ Van Don ในจังหวัด Quang Ninh และเร่งผลักดันให้เมือง Nam Dinh เป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรม</p> <p>4. เริ่มก่อสร้างท่าเรือนานาชาติ Cai Mep-Thi Vai ท่าเรือน้ำลึกที่ใหญ่ที่สุดในประเทศเวียดนาม</p> <p>5. ปลุกป่าเพิ่มเติมเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมกระดาษ โดยเฉพาะในเขตอุตสาหกรรมกระดาษ Bai Bang</p> <p>6. เร่งปรับปรุงทางรถไฟหลายสาย อาทิ เส้นทางสาย Hanoi-Lao Cai เส้นทางสาย Hanoi-Thai Nguyen เป็นต้น</p> <p>6. เข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO อย่างเป็นทางการ</p>	<p>2. เพิ่มรายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากร 1,050-1,100 ดอลลาร์สหรัฐ/ปี</p> <p>3. เพิ่มสัดส่วนของการลงทุนจาก GDP อีกร้อยละ 21-22</p> <p>4. เพิ่มจำนวนแรงงานที่ผ่านการฝึกอาชีพอีกร้อยละ 25-30</p> <p>5. วางเป้าหมายให้ภาคเกษตรกรรม ประมง และป่าไม้ มีสัดส่วนราร้อยละ 30 ของ GDP ซึ่งเท่ากับสัดส่วนของภาคอุตสาหกรรม ขณะที่กำหนดเป้าหมายภาคบริการไว้ที่ร้อยละ 40 ของ GDP</p>
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 9 (2011-2015)</p>	<p>พัฒนาด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม</p>	<p>1. เน้นการพัฒนาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และอุตสาหกรรมที่เน้นแรงงาน ได้แก่ อุตสาหกรรมเกี่ยวข้องกับอาหาร เครื่องจักร วิศวกรรม เครื่องยนต์และวัสดุก่อสร้าง</p>	<p>1. เริ่มใช้ Law on Enterprise 2014 ที่ปรับปรุงให้ทันสมัยมากขึ้นแทน Law on Enterprise 2005</p> <p>2. สนับสนุนอุตสาหกรรมที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาคุณภาพการทำให้เป็นอุตสาหกรรมและเร่งพัฒนาด้านเทคโนโลยี</p>	<p>1. รัฐวิสาหกิจลดบทบาทการผลิตในภาคอุตสาหกรรมลงมาอยู่ที่ร้อยละ 16.3</p> <p>2. มีสัดส่วนการผลิตภาคอุตสาหกรรมจากบริษัทที่เข้ามาลงทุนจากต่างชาติสูงถึงร้อยละ 50.15</p>

		<p>2. พัฒนาอุตสาหกรรมหลักอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ พลังงาน เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรกล</p> <p>3. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งในพื้นที่ด้อยพัฒนา</p> <p>4. ปรับปรุงคุณภาพการฝึกอบรมสายอาชีพ สร้างความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่บุคคลและองค์กร</p> <p>5. ปรับปรุงกฎหมายและนโยบายเพื่อให้เอกชนเข้าถึงทรัพยากรได้อย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะที่ดินและทรัพยากรทางธรรมชาติ</p>	<p>3. อนุมัติโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานในระดับประเทศ 51 โครงการ “Decision 631/QD-TTg”</p> <p>4. สร้างท่าเรือ Saigon ท่าเรือหลักในเวียดนาม ใช้ในการขนส่งสินค้ากับต่างประเทศเป็นหลัก</p> <p>5. เปิดตัวท่าอากาศยานนานาชาติ Noi Bai และท่าอากาศยานนานาชาติ Da Nang</p>	<p>3. การลงทุนจากต่างประเทศ (FDI) เพิ่มสูงขึ้นมาก โดยเพิ่ม 11,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2015</p> <p>4. รายได้เฉลี่ยต่อประชากร (GNI per capita) อยู่ที่ 1,740 ดอลลาร์สหรัฐ</p>
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 5 ปีฉบับที่ 10 (2016–2020)</p>	<p>พัฒนาเศรษฐกิจที่เน้นสังคมนิยมแบบตลาด</p>	<p>1. ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมที่สนับสนุนภาคเกษตร การแปรรูปผลผลิต อุตสาหกรรมที่สนับสนุนการส่งออกสินค้าอุปโภคบริโภค สินค้าอิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสาร การผลิตน้ำมันก๊าซ รวมไปถึงการท่องเที่ยว</p> <p>2. ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะโครงการที่ใช้เทคโนโลยีสูง</p> <p>3. ปรับปรุงและเพิ่มความเชื่อมโยงของโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ</p>	<p>1. ปรับดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับเงินที่เพื่อควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนตามสัญญาณตลาด (market signals)</p> <p>2. ตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการสนามบินนานาชาติ Long Thanh</p> <p>3. ฝึกอบรมทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพสูงขึ้น สร้างขีดความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปรับปรุงคุณภาพการอบรมของสายอาชีพ</p>	<p>1. GDP ต่อหัวอยู่ที่ คนละ 3,200-3,500 ดอลลาร์สหรัฐ ภายในปี 2020</p> <p>2. ภาคอุตสาหกรรมและบริการ จะมีสัดส่วนร้อยละ 85 ของ GDP ภายในปี 2020</p> <p>3. ผลผลิตรวม (TFP) จะสนับสนุนให้มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 30-35</p> <p>4. เวียดนามมียอดสะสม, FDI สูงถึงร้อยละ 150</p>

		4. ดึงดูดองค์กรให้เข้ามาลงทุนในธุรกิจ เกษตรกรรมอุตสาหกรรมและบริการ ในพื้นที่ชนบท	4. ส่งเสริมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลิต ภาพแรงงานและเพิ่มมูลค่าของ ผลิตภัณฑ์ 5. เปิดใช้ระบบ e-visa เพื่อผลักดันให้ เวียดนามเป็นเมืองท่องเที่ยวอันดับหนึ่ง ของอาเซียน	ของ GDP ภาคการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ 5. ประสิทธิภาพการผลิตของ แรงงานจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อ ปี
แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม 10 ปี (2001- 2010)	วางแผนพัฒนาไปสู่การ เป็นประเทศ อุตสาหกรรม	1. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและ สาธารณูปการเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ 2. ทายอดลดสัดส่วนของภาค เกษตรกรรม และให้ความสำคัญกับ ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมาก ขึ้น 3. เพิ่มจำนวนนิคมอุตสาหกรรมให้มาก ขึ้น 4. เร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้ คุณภาพสูงขึ้น โดยผ่านระบบ การศึกษาและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	1. พัฒนาอุตสาหกรรม High technology โดยจัดตั้งเขตนิคม อุตสาหกรรมไฮเทค (Saigon Hi-tech Park, SHTP) จัดตั้งกลุ่มอุตสาหกรรม หลัก และเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ 2. ยกเลิกสิทธิพิเศษที่รัฐวิสาหกิจได้รับ ทางกฎหมาย 3. พัฒนาระบบบริการการขนส่งสินค้า และระบบขนส่ง สาธารณะให้มี ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น 4. เน้นพัฒนาภาคสังคมเพื่อลดความ ยากจนและการสร้างงาน	1. GDP ขยายตัวเป็น 2 เท่าจาก ปี 2002 2. ลดสัดส่วนภาคเกษตร ให้ เหลือ ร้อยละ 16-17 ของ GDP เพิ่มสัดส่วนภาคอุตสาหกรรม เป็นร้อยละ 40-41 ของ GDP และเพิ่มสัดส่วนภาคบริการเป็น ร้อยละ 42-43 ของ GDP 3. เพิ่มการส่งออกให้เป็น 2 เท่า ของอัตราการเพิ่มขึ้นของ GDP

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม

1. นโยบายด้านการส่งเสริมการลงทุน

ขยายการดำเนินงานของบริษัทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ เพิ่มห่วงโซ่มูลค่าโลก (Global Value Chain: GVC) มีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจำนวนมาก (Foreign Direct Investment: FDI) โดยเฉพาะในด้านการแปรรูปเพื่อการส่งออกในเวียดนามจึงได้กลายเป็นจุดหมายปลายทางยอดนิยมสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก

2. นโยบายการสร้างศูนย์การวิจัยและการพัฒนา (Research and Development) และโครงการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development: HRD)

สร้างศูนย์การวิจัยและพัฒนาของบริษัท Samsung ใน Ha Noi มีหน่วยงานรัฐเข้าร่วมการสร้างศูนย์วิจัยและพัฒนานี้ โดยใช้ชื่อว่า Samsung Vietnam Mobile R&D Center (SVMC) ซึ่งเป็นการถ่ายทอดเทคโนโลยีผ่านการฝึกอบรมและการดูแลทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถในด้านเทคโนโลยีขั้นสูงให้เวียดนามได้เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาในแง่ของเทคโนโลยีระดับสูงรวมถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของเวียดนาม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ได้มีการฝึกอบรมนักศึกษาในสถาบันในท้องถิ่นเช่น Royal Melbourne Institute of Technology ใน Ho Chi Minh และก่อตั้งมหาวิทยาลัยไอทีเพื่อฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านไอที

3. ออกกฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน

ยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับวัสดุอุปกรณ์ ลดภาษีนิติบุคคล การยกเว้นภาษีจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี กำหนดเขตเศรษฐกิจเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและเขตแปรรูปเพื่อการส่งออก บริษัท High Technologies จะได้รับการยกเว้นภาษีการใช้ที่ดินและได้รับประโยชน์จากการลดภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่มอากรขาเข้าและการส่งออก ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม

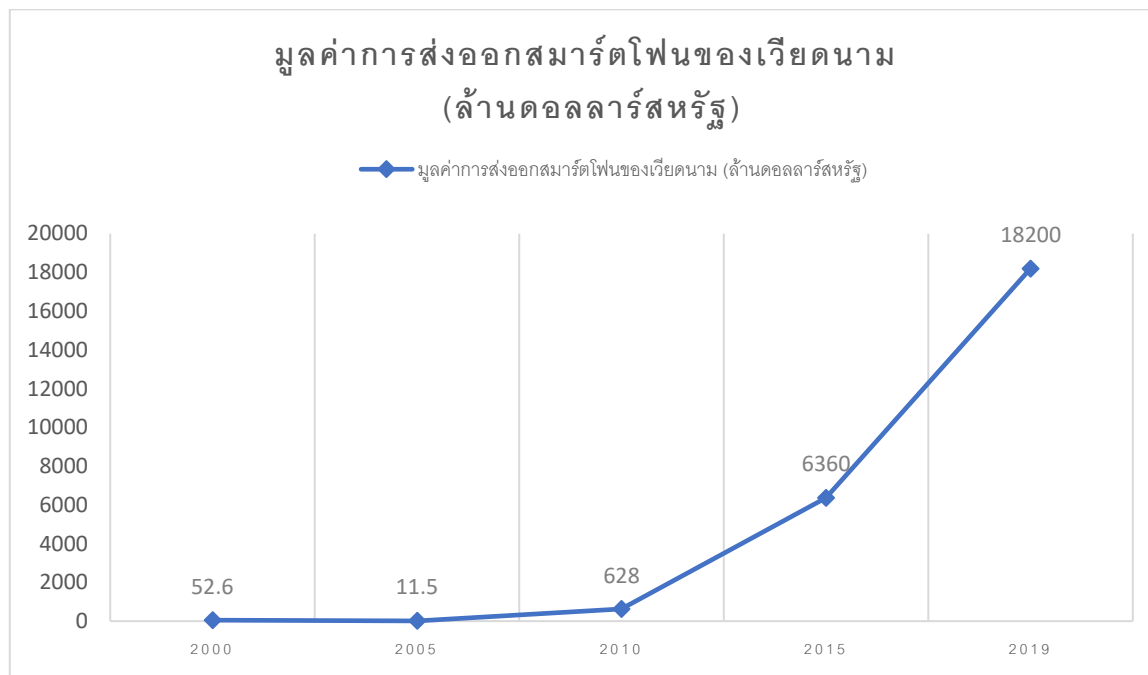
ระยะเวลา	อุตสาหกรรม	กลยุทธ์	การดำเนินงาน	เป้าหมาย
ปี 1991 - 2020	สมาร์ทโฟน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพิ่ม Global Value Chains (GVCs) 2. สร้างศูนย์การวิจัยและพัฒนา ตั้งโรงงานบริการด้านการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (EMS) และโรงงานที่มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ (ODMs) และโครงการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 3. ออกกฎหมายว่าด้วยการลงทุนและกฎหมายเกี่ยวกับ High Technologies 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขยายการดำเนินงานของบริษัทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ เช่น บริษัท FPT Software 2. Samsung Electronics Vietnam (SEV) รับผิดชอบการผลิตโทรศัพท์มือถือและส่วนประกอบของประเทศ 3. การวิจัยและพัฒนาในห้องแล็บ (R&D) 20 บริษัท ต้องได้รับใบรับรองจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อรับรองว่าเป็นบริษัทที่มีคุณภาพ 4. สร้างศูนย์การวิจัยและพัฒนา (R&D) ของบริษัท Samsung ใน Ha Noi 5. สร้างโรงงานผลิตโทรศัพท์มือถือของบริษัท Samsung ในจังหวัด Thai Nguyen และ Bac Ninh 6. Apple ได้จัดตั้งบริษัทย่อย Apple Vietnam LLC ในโฮจิมินห์ 7. Microsoft ซื้อกิจการโรงงานสมาร์ทโฟน Lumia ของ Nokia ในเมือง Bac Ninh 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการลงทุนจำนวนมากจากบริษัทชั้นนำ (เช่น Samsung และ LG) การทำสัญญาจ้างผลิต (เช่น Foxconn และ Jabil Circuit) และผู้นำด้านแพลตฟอร์ม (เช่น Intel และ Microsoft) 2. การส่งออกอุปกรณ์สื่อสารส่วนใหญ่คือการส่งออกสมาร์ทโฟน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 88 ของการส่งออกอุปกรณ์สื่อสารทั้งหมด 3. บริษัทฮาร์ดแวร์เพิ่มขึ้นในอัตราต่อปีที่ร้อยละ 26 การจ้างงานเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 และรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 68 4. ประเทศเวียดนามรับผิดชอบ 1 ใน 3 ของผลผลิต Samsung ทั่วโลก 5. เวียดนามเป็นฐานการจ้างงานที่ใหญ่เป็นอันดับสองของ

			<p>8. ตั้งโรงงาน Bac Ninh ซึ่งเป็นโรงงานผลิตสมาร์ทโฟนที่ใหญ่ที่สุดในโลก</p> <p>9. Microsoft ให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะด้านเทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน</p> <p>10. Samsung Talent Program (STP) ให้ทุนการศึกษาหลักสูตรเฉพาะทางและการวิจัย</p> <p>11. ฝึกอบรมนักศึกษาในสถาบันในท้องถิ่นเช่น Royal Melbourne Institute of Technology ใน Ho Chi Minh</p> <p>12. FPT ก่อตั้งมหาวิทยาลัยไอทีในปี 2006 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญด้านไอที</p> <p>13. ยกเว้นภาษีนำเข้าสำหรับวัสดุอุปกรณ์ลดภาษีนิติบุคคล การยกเว้นภาษีจากการถ่ายทอดเทคโนโลยี กำหนดเขตเศรษฐกิจเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงและเขตแปรรูปเพื่อการส่งออก</p> <p>14. บริษัท High Technologies จะได้รับการยกเว้นภาษีการใช้ที่ดินและได้รับประโยชน์จากการลดภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่มอากรขาเข้าและการส่งออก</p>	<p>Microsoft ร อ ง จ า ก สหรัฐอเมริกา</p> <p>6. FDI ของเวียดนามสูงถึง 22.4 พันล้านดอลลาร์ในปี 2013</p>
--	--	--	--	--

4.2 ประเภทและมูลค่าการลงทุน

1. มูลค่าการส่งออกสมาร์ทโฟนของเวียดนาม

เวียดนามได้ไต่อันดับในฐานะผู้ส่งออกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์รายสำคัญจากอันดับที่ 47 ในปี 2001 และขึ้นมาเป็นอันดับที่ 12 ในปี 2019 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกสมาร์ทโฟน อยู่ในอันดับที่ 2 ของโลกโดยมีมูลค่ากว่า 50 พันล้านเหรียญสหรัฐในปี 2019

แผนภูมิที่ 1 แสดงมูลค่าการส่งออกสมาร์ทโฟนของเวียดนามตั้งแต่ปี 2000 – 2019

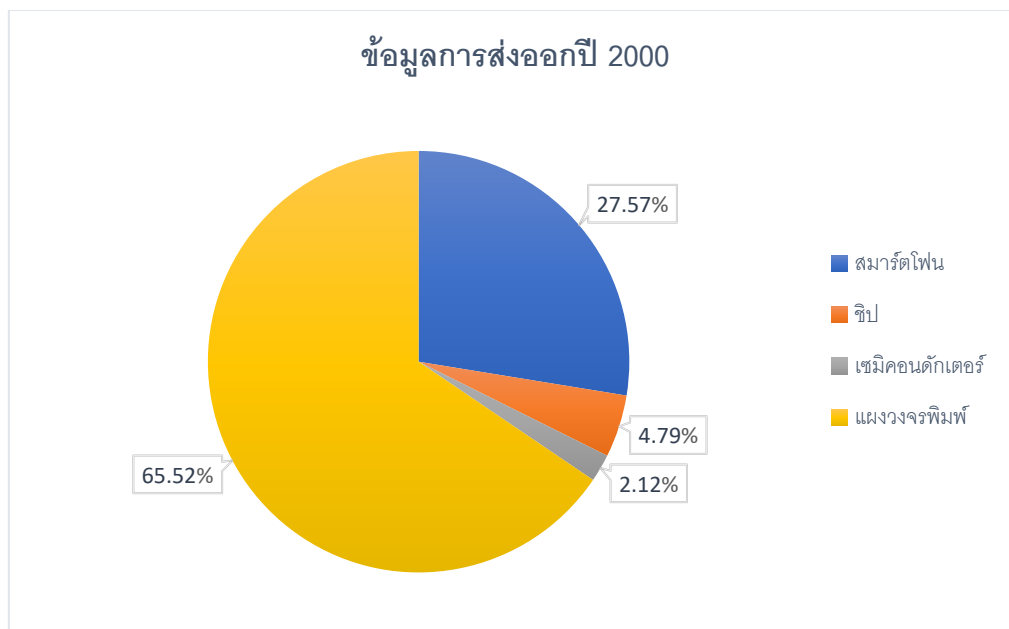
แหล่งข้อมูลอ้างอิง: <https://oec.world.com> (2020)

การส่งออกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ในเวียดนาม ในปี 2000 มีการส่งออก 52.6 mil. USD ในปี 2005 มีการส่งออก 11.5 mil. USD ในปี 2010 มีมูลค่าการส่งออก 628 mil. USD ในปี 2015 มีมูลค่าการส่งออก 6.36 bil. USD และในปี 2019 มีมูลค่าการส่งออกสูงถึง bil. USD 18.2 bil. USD การส่งออกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และสมาร์ทโฟนของเวียดนามเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเมื่อเทียบเป็นรายปีที่ร้อยละ 69.2 ในปี 2013 ทำให้ผลิตภัณฑ์สมาร์ทโฟนเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญที่สุดของประเทศ

โดยระหว่างปี 2010 ถึง 2015 มีอัตราการเติบโตร้อยละ 19 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปี 2015 และปี 2019 มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นสูงถึงร้อยละ 78 เนื่องจากระหว่างปี 2015 ถึง 2019 รัฐบาลเวียดนามมีการใช้แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 9 และแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 10 รวมถึงใช้แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 10 ปีด้วยเช่นกัน ซึ่งแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจที่รัฐบาลนำมาใช้นี้เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ พัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น อุตสาหกรรมผลิตซอฟต์แวร์ และเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพิ่ม Global Value Chains เพื่อให้เวียดนามกลายเป็นจุดหมายยอดนิยมสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก

2. ข้อมูลการส่งออกสินค้า

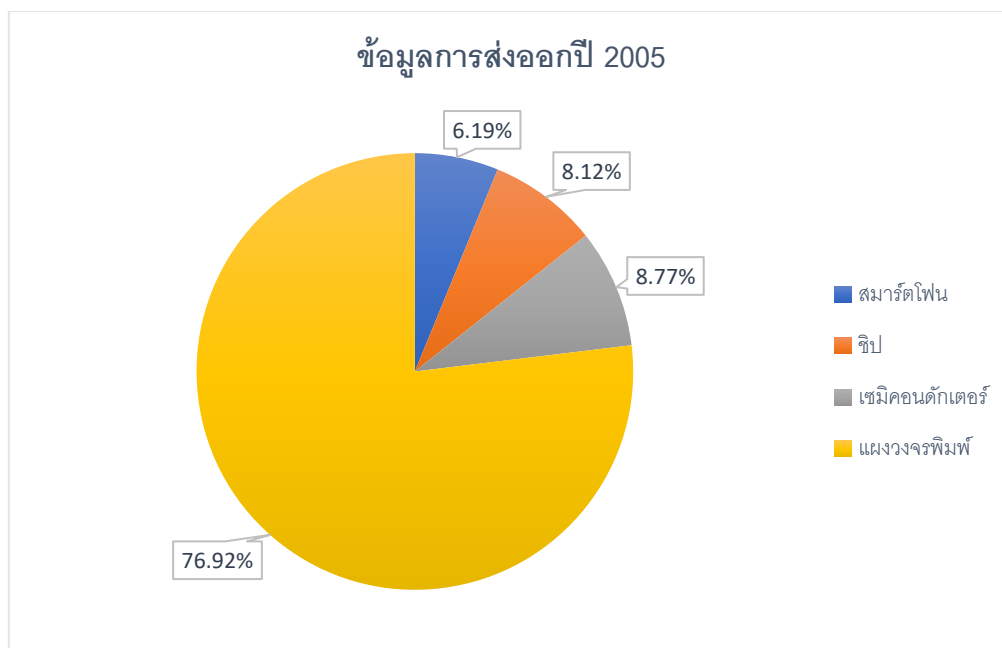
สินค้าประเภท machine ที่เวียดนามส่งออกหลัก ๆ คือสินค้าชั้นกลาง (Intermediate Goods) ได้แก่ ชิป แผงวงจรพิมพ์ เซมิคอนดักเตอร์ และสินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) ได้แก่ สมาร์ทโฟน สำหรับการศึกษาสัดส่วนมูลค่าการส่งออกมีรายละเอียดดังนี้

แผนภูมิที่ 2 แผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกปี 2000

แหล่งข้อมูลอ้างอิง: <https://oec.world.com> (2020)

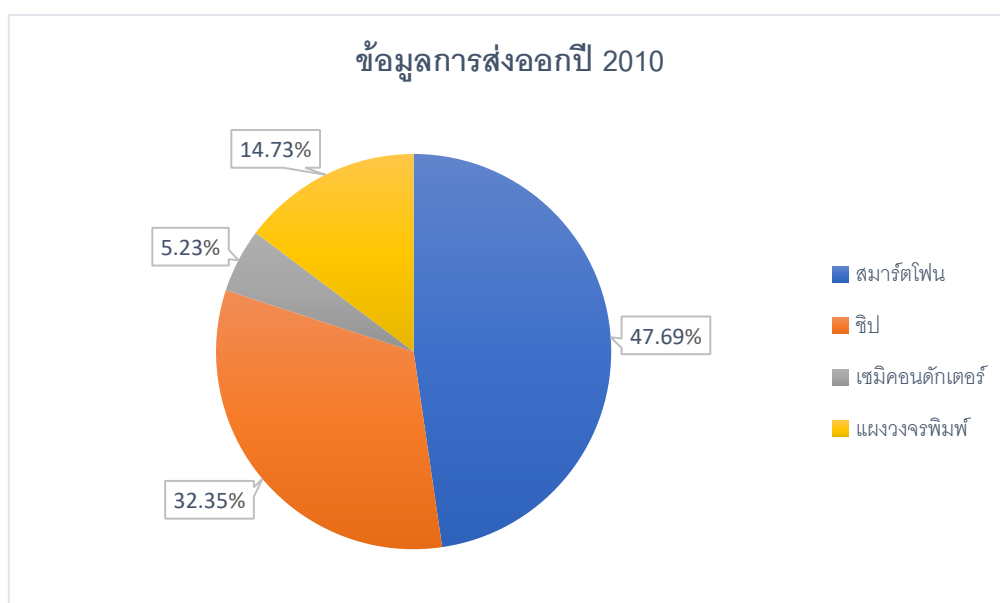
จากแผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกในปี 2000 พบว่า เวียดนามได้ส่งออกแผงวงจรพิมพ์มากที่สุด มีมูลค่าการส่งออก 125 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 65.52 รองลงมาเป็น สมาร์ทโฟน มีมูลค่าการส่งออก 52.6 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 27.57 ชิป มีมูลค่าการส่งออก 9.13 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 4.79 และเซมิคอนดักเตอร์ มีมูลค่าการส่งออก 4.04 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 2.12

แผนภูมิที่ 3 แผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกปี 2005

แหล่งข้อมูลอ้างอิง: <https://oec.world.com> (2020)

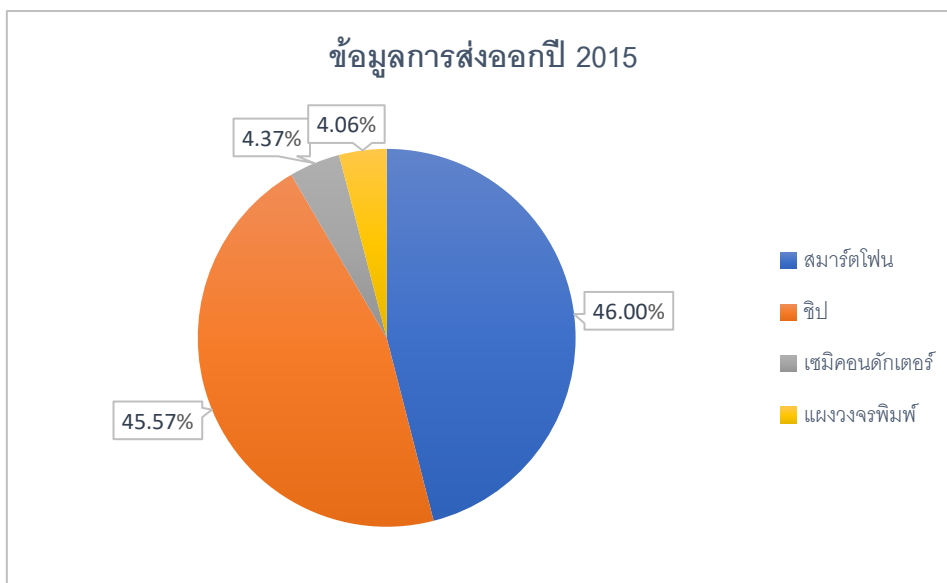
จากแผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกในปี 2005 พบว่า เวียดนามได้ส่งออกแผงวงจรพิมพ์มากที่สุด มีมูลค่าการส่งออก 143 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 76.92 รองลงมาคือ เซมิคอนดักเตอร์ มีมูลค่าการส่งออก 16.3 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 8.77 ชิป มีมูลค่าการส่งออก 15.1 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 8.12 และสมาร์ทโฟน มีมูลค่าการส่งออก 11.5 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 6.19

แผนภูมิที่ 4 แผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกปี 2010

แหล่งข้อมูลอ้างอิง: <https://oec.world.com> (2020)

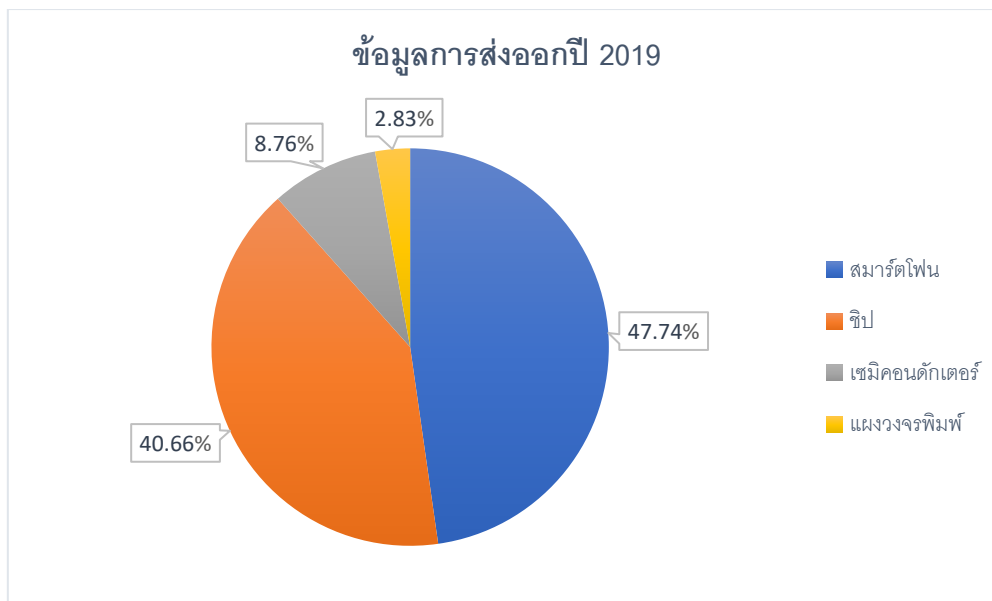
จากแผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกในปี 2010 พบว่า เวียดนามได้ส่งออกสมาร์ทโฟนมากที่สุด มีมูลค่าการส่งออก 628 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 47.69 รองลงมาคือ ชิป มีมูลค่าการส่งออก 426 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 32.35 แผงวงจรพิมพ์ มีมูลค่าการส่งออก 194 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 14.73 และเซมิคอนดักเตอร์ มีมูลค่าการส่งออก 68.9 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 5.23

แผนภูมิที่ 5 แผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกปี 2015

แหล่งข้อมูลอ้างอิง: <https://oec.world.com> (2020)

จากแผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกในปี 2015 พบว่า เวียดนามได้ส่งออกสมาร์ทโฟนมากที่สุด มีมูลค่าการส่งออก 6.36 bil. USD คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมาคือ ชิป มีมูลค่าการส่งออก 6.3 bil. USD คิดเป็นร้อยละ 45.57 เซมิคอนดักเตอร์ มีมูลค่าการส่งออก 604 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 4.37 และแผงวงจรพิมพ์ มีมูลค่าการส่งออก 5.62 mil. USD คิดเป็นร้อยละ 4.06

แผนภูมิที่ 6 แผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกปี 2019

แหล่งข้อมูลอ้างอิง: <https://oec.world.com> (2020)

จากแผนภูมิแสดงสัดส่วนข้อมูลการส่งออกในปี 2019 พบว่า เวียดนามได้ส่งออกสมาร์ทโฟนมากที่สุด มีมูลค่าการส่งออก 18.2 bil. USD คิดเป็นร้อยละ 47.74 รองลงมาคือ ชิป มีมูลค่าการส่งออก 15.5 bil. USD คิดเป็นร้อยละ 40.66 เซมิคอนดักเตอร์ มีมูลค่าการส่งออก 3.34 bil. USD คิดเป็นร้อยละ 8.76 และแผงวงจรพิมพ์ มีมูลค่าการส่งออก 1.08 bil. USD คิดเป็นร้อยละ 2.83

จากการศึกษาในส่วนของประเภทและมูลค่าการลงทุนพบว่า เริ่มแรกเวียดนามมีการผลิตและส่งออกสินค้าชั้นกลาง (Intermediate Goods) ได้แก่ แผงวงจรพิมพ์มากที่สุด แต่ตั้งแต่ปี 2010 ขึ้นไป กลายเป็นผลิตและส่งออกสินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) ได้แก่ สมาร์ทโฟน มากที่สุด เนื่องจากรัฐบาลเวียดนามมีการเริ่มใช้แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 9 และแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 10 รวมถึงใช้แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 10 ปีที่เน้นการพัฒนาบุคลากรและอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ จนกระทั่งปี 2015 ที่มีการส่งออกชิปเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากบริษัท Intel Products Vietnam ประกาศการผลิต microprocessor (CPU) ครั้งแรกขึ้นที่โรงงาน Assembly and Testing ใน Ho Chi Minh ไม่เพียงแต่เป็นโรงงานเซมิคอนดักเตอร์แห่งแรกในเวียดนามซึ่งตั้งอยู่ใน Saigon Hi-Tech Park แต่ยังเป็นโรงงานประกอบที่ใหญ่ที่สุดของ Intel และประกาศอย่างเป็นทางการว่าได้ผลิต Haswell CPU ตัวแรกในเวียดนาม โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของผลิตภัณฑ์ทั้งหมดทั่วโลก

ภาพที่ 22 Intel ประกาศอย่างเป็นทางการว่าได้ผลิต Haswell CPU ตัวแรกในเวียดนามอย่างเป็นทางการ
ที่มา: <https://www.vietnam-briefing.com> (2014)

Mmicroprocessor (CPU) ที่ผลิตโดย Intel Vietnam เป็น CPU Haswell ซึ่งใช้สำหรับ Core i รุ่นที่สี่ เป็นชิปที่ใช้ทั่วไปในแล็ปท็อป เดสก์ท็อปหรือแท็บเล็ต Windows เกือบทุกเครื่องที่วางจำหน่ายในปัจจุบัน ได้หันมาลงทุนและผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ ชิป SOC และชิป CPU

4.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนของแต่ละบริษัทในประเทศเวียดนาม

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการลงทุนของแต่ละบริษัทในเวียดนาม พบว่า ความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจของเวียดนาม ส่งผลให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามเพิ่มขึ้น รัฐบาลปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบการค้า ให้เป็นมาตรฐานสากล ส่งเสริมการลงทุน โดยให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ ลงทุนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ อีกทั้งเวียดนามกลายเป็นประเทศที่สามารถแข่งขันการตลาดด้วยค่าแรงที่ถูกได้ ประชากรชนชั้นกลางในเวียดนามขยายตัวทำให้เกิดความต้องการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีการการสร้างศูนย์การวิจัยและพัฒนา ร่วมกับภาครัฐและเอกชน รัฐบาลเวียดนามยังให้สิทธิพิเศษในการใช้ที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิพิเศษทางด้านภาษีแต่เวียดนามยังมีข้อเสียในเรื่องของสิ่งแวดล้อม โดยมีภัยพิบัติทางธรรมชาติทุกปี ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการลงทุนของแต่ละบริษัทในประเทศเวียดนาม

การวิเคราะห์	P (Political)	E (Economic)	S (Social)	T (Technology)	E (Environmental)	L (Law)
ศักยภาพ (Potential)	ความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจของเวียดนาม ส่งผลให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามเพิ่มขึ้น	ประชากรชนชั้นกลางในเวียดนามขยายตัวทำให้เกิดความต้องการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น	- Samsung Talent Program (STP) ให้ทุนการศึกษาหลักสูตรเฉพาะทางและการวิจัย - YouthSpark ให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับทักษะด้านเทคโนโลยีขั้นพื้นฐาน	ร่วมมือกับรัฐบาลและองค์กรเอกชนในการสร้างศูนย์การวิจัยและพัฒนา (R&D)	N/A	- ลงนามข้อตกลงการค้าทวิภาคี - ลดค่าธรรมเนียมการเช่าที่ดินและภาษีนำเข้าอุปกรณ์ของศูนย์ R&D และ ลดภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปีของพนักงาน
ปัญหา (Challenge)	N/A	N/A	N/A	N/A	Bac Ninh, Thai Nguyen, Ho Chi Minh และ Ha Noi พบเจอกับอุบัติเหตุทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัยและวาตภัยเป็นประจำทุกปี	N/A

ที่มา : ผู้วิจัย (2564)

1. Samsung

Samsung ของเกาหลีเปิดตัวในเวียดนามในปี 1996 ปัจจุบันมีศูนย์การผลิตที่สำคัญ 3 แห่งในประเทศ ได้แก่ Samsung Vina Electronics ลงทุนกว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในการสร้างโรงงานผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ Saigon Hi-tech Park ใน Ho Chi Minh โครงการ Samsung Electronics Vietnam (SEV) มูลค่า 2.5 พันล้านดอลลาร์ใน Bac Ninh ทางตอนเหนือซึ่งเริ่มดำเนินการในปี 2009 และ Samsung Vietnam Electronics Thai Nguyen complex (SEVT) ใน Thai Nguyen มูลค่า 5 พันล้านดอลลาร์ซึ่งเริ่มให้บริการในเดือนมีนาคม 2014 มีส่วนแบ่งตลาดซอฟต์แวร์ประมาณร้อยละ 10 ของสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ตของ Samsung ทั่วโลก นอกจากนี้ Samsung จะสร้างศูนย์ R&D ที่ STARLAKE NEW TOWN ใน Ha Noi โดยโครงการนี้คาดว่าจะเริ่มก่อสร้างในต้นปี 2020 และแล้วเสร็จในปี 2022 และมุ่งเน้นที่จะเป็นศูนย์วิจัยและพัฒนาระดับโลก

ภาพที่ 23 Samsung Vina Electronics ใน Ho Chi Minh
ที่มา : <https://www.vir.com.vn> (2021)

ภาพที่ 24 Samsung Electronics Vietnam (SEV) ใน Bac Ninh
ที่มา : <http://www.businesskorea.co.kr> (2019)

ภาพที่ 25 Samsung Vietnam Electronics Thai Nguyen complex (SEVT) ใน Thai Nguyen
ที่มา : <http://hawee-pt.com> (2013)

Samsung Vietnam Mobile R&D Center (SVMC) ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่ที่อาคาร PVI ใน Ha Noi เป็นศูนย์วิจัยและพัฒนาที่ใหญ่ที่สุดของ Samsung ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้สำหรับสมาร์ทโฟนและอุปกรณ์เครือข่าย นอกเหนือจาก R&D Center ใน Ha Noi แล้ว Samsung ยังได้พัฒนา R&D Center ใน Ho Chi Minh โดยมุ่งเน้นไปที่อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับผู้บริโภค

ภาพที่ 26 Samsung Vietnam Mobile R&D Center (SVMC) ใน Ha Noi
ที่มา : <https://www.vir.com.vn> (2018)

Samsung Electronics มียอดขาย 74 ล้านล้านวอน (65,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐ) ในเวียดนามในปี 2018 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 28 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตัวเลขยอดขายในเวียดนามคิดเป็นร้อยละ 30 ของยอดขายทั้งหมดของบริษัท Samsung Electronics ในปี 2018 ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลเวียดนามเพิ่งขยายการยกเว้นค่าเช่าสำหรับโรงงาน Samsung Electronics Vietnam (SEV) ใน Bac Ninh ในช่วงก่อตั้งโรงงานในปี 2013 รัฐบาลเวียดนามยังได้ลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นเวลา 4 ปีและให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีร้อยละ 5 เป็นเวลา 12 ปี

2. Apple

Apple ได้ลงทุน 1.5 พันล้านดอลลาร์ (652,200 ดอลลาร์) เพื่อก่อตั้ง Apple Vietnam LLC ใน Ho Chi Minh ในเดือนตุลาคม 2015 บริษัท Apple สามารถขายผลิตภัณฑ์ในเวียดนามได้โดยตรงตลอดจนจัดหาเทคโนโลยีการรับประกันและบริการให้คำปรึกษา

ภาพที่ 27 Tim Cook CEO ของ Apple เข้าพบนายกรัฐมนตรี Nguyen Xuan Phuc ที่ VEF
ที่มา : <https://www.vir.com.vn> (2019)

Foxconn Technology ของไต้หวันซึ่งผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้กับ Apple ได้รับใบอนุญาตจากรัฐบาลเวียดนามให้สร้างโรงงานมูลค่า 270 ล้านดอลลาร์ เพื่อผลิตแล็ปท็อปและแท็บเล็ต ซึ่งโรงงานแห่งใหม่จะได้รับการพัฒนาโดยบริษัท Fukang Technology ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของ Foxconn ตั้งอยู่ในจังหวัด Bac Giang และจะสามารถผลิตได้แปดล้านหน่วยต่อปีตามเว็บไซต์ของรัฐบาลเวียดนาม โดยลงทุนไปทั้งหมด 1.5 พันล้านดอลลาร์ สำหรับสายการผลิต iPad และ MacBook จะย้ายมายังเวียดนามในเวียดนามในปี 2021 มีแผนจะลงทุนอีก 700 ล้านดอลลาร์และจ้างคนงานท้องถิ่นเพิ่มอีก 10,000 คน อีกทั้ง Foxconn กำลังมองหาการลงทุนที่มีศักยภาพอีกมูลค่า 1.3 พันล้านดอลลาร์ในจังหวัด Thanh Hoa

ภาพที่ 28 Foxconn Technology
ที่มา : <http://hanoitimes.vn> (2020)

3. Microsoft

ในการเปิดตัวการลงทุนของ YouthSpark ในเวียดนาม Microsoft จะร่วมมือกับองค์กรพัฒนาเอกชน ในท้องถิ่น ได้แก่ Vietnam Chamber of Commerce and Industry VietNet Information Technology and Communication Center (VietNet-ICT) และ Kenan Institute Asia

Microsoft ร่วมมือกับ VietNet-ICT เพื่อดำเนินการ Roadshow การฝึกอบรมที่จังหวัด Bac Ninh เกี่ยวกับทักษะด้านเทคโนโลยีขั้นพื้นฐานและให้การฝึกอบรมแก่เยาวชน 1,200 คน นอกจากนี้ Microsoft จะขยายความมุ่งมั่นที่มีอยู่ในการฝึกอบรมเยาวชนที่ด้อยโอกาสร่วมกับ VietNet-ICT มีเป้าหมายที่จะเข้าถึงเยาวชน 16,500 คนใน Bac Ninh, Hanoi และ Ho Chi Minh นอกจากนี้ยังมีการเสนอการฝึกงานระดับบัณฑิตศึกษาที่ Microsoft Factory ให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยและ Microsoft

ภาพที่ 29 การเปิดตัวการลงทุนของ YouthSpark Microsoft ในเวียดนาม
ที่มา : <https://news.microsoft.com> (2015)

เนื่องจากการมีความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจของเวียดนาม ส่งผลให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามเพิ่มขึ้น ทำให้มีกำลังซื้อภายในประเทศมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ รัฐบาลแก้กฎหมายและลดภาษีสำหรับประเทศที่จะเข้ามาลงทุนในเวียดนาม เศรษฐกิจของเวียดนามเติบโตขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะเติบโตขึ้นอีกเป็นอย่างมากในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมการลงทุนสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม เพื่อศึกษาถึงประเภทและการมูลค่าการลงทุนของบริษัทสมาร์ทโฟนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม และเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการลงทุนอุตสาหกรรมในเวียดนาม สามารถสรุปและอธิบายผลการศึกษาดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 การศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมการลงทุนสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม พบว่าการที่รัฐบาลเวียดนามมีการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูงตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 เริ่มมีการผลิตภัณฑ้อิเล็กทรอนิกส์ขั้นต้น เช่น แผงวงจร ชิป หลังจากนั้นจึงเริ่มมีการปรับปรุงคุณภาพการฝึกอบรมสายอาชีพในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 สร้างความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้แก่บุคคลและองค์กร เร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ได้คุณภาพสูงขึ้น โดยผ่านระบบการศึกษาและเทคโนโลยีที่ทันสมัย กลายเป็นพื้นฐานและกระบวนการสำคัญที่สามารถผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์สำคัญในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เองได้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10

5.1.2 การศึกษาถึงประเภทและการมูลค่าการลงทุนของบริษัทสมาร์ทโฟนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม พบว่าเริ่มแรกเวียดนามมีการผลิตและส่งออกสินค้าชั้นกลาง (Intermediate Goods) ได้แก่ แผงวงจรพิมพ์มากที่สุด แต่ตั้งแต่ปี 2010 ขึ้นไป กลายเป็นผลิตและส่งออกสินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) ได้แก่ สมาร์ทโฟน มากที่สุด เนื่องจากรัฐบาลเวียดนามมีการเริ่มใช้แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 9 และแผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 5 ปีฉบับที่ 10 รวมถึงใช้แผนพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ 10 ปีที่เน้นการพัฒนาบุคลากรและอุตสาหกรรมที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง เช่น อุตสาหกรรมผลิตซอฟต์แวร์และเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจเป็นระบบตลาดเสรี ส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เพิ่ม Global Value Chains เพื่อให้เวียดนามกลายเป็นจุดหมายยอดนิยมสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้เวียดนามได้ไต่ระดับในฐานะผู้ส่งออกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์รายสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งออกสมาร์ทโฟน จนกระทั่งปี 2015 ที่มีการส่งออกชิปเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากบริษัท Intel Products Vietnam ประกาศการผลิต microprocessor (CPU) ครั้งแรกขึ้นที่โรงงาน Assembly and Testing ใน Ho Chi Minh ไม่เพียงแต่เป็นโรงงานเซมิคอนดักเตอร์แห่งแรกในเวียดนามซึ่งตั้งอยู่ใน Saigon Hi-Tech Park แต่ยังเป็นโรงงานประกอบที่ใหญ่ที่สุดของ Intel และประกาศอย่างเป็นทางการว่าได้ผลิต Haswell CPU ตัวแรกในเวียดนาม

5.1.3 การวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการลงทุนอุตสาหกรรมในเวียดนาม พบว่าความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจของเวียดนาม ส่งผลให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามเพิ่มขึ้น รัฐบาลปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบการค้า ให้เป็นมาตรฐานสากล ส่งเสริมการลงทุน โดยให้สิทธิพิเศษต่าง ๆ ลงทุนสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ อีกทั้งเวียดนามกลายเป็นประเทศที่สามารถแข่งขันการตลาดด้วยค่าแรงที่ถูกได้ ประชากรชนชั้นกลางในเวียดนามขยายตัวทำให้เกิดความต้องการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีการการสร้างศูนย์วิจัยและพัฒนา ร่วมกับภาครัฐและเอกชน รัฐบาลเวียดนามยังให้สิทธิพิเศษในการใช้ที่ดินและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งสิทธิพิเศษทางด้านภาษี และเนื่องจากการมีความมั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจของเวียดนาม ส่งผลให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามเพิ่มขึ้น ทำให้มีกำลังซื้อภายในประเทศมากขึ้น รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ รัฐบาลแก้กฎหมายและลดภาษีสำหรับประเทศที่จะเข้ามาลงทุนในเวียดนาม เศรษฐกิจของเวียดนามจึงเติบโตขึ้นและมีแนวโน้มว่าจะเติบโตขึ้นอีกเป็นอย่างมากในอนาคต แต่เวียดนามยังมีข้อเสียในเรื่องของสิ่งแวดล้อม โดยพบเจอกับอุบัติเหตุทางธรรมชาติ ได้แก่ อุทกภัยและวาตภัยเป็นประจำทุกปี

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาอุตสาหกรรมสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม สามารถอภิปรายผลการศึกษาของวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ ได้ดังนี้

จากการศึกษานโยบายและมาตรการการส่งเสริมการลงทุนของอุตสาหกรรมการลงทุนสมาร์ทโฟนในประเทศเวียดนาม พบว่านโยบายทางเศรษฐกิจที่ประเทศเวียดนามใช้นั้นมาจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของเวียดนาม ซึ่งแบ่งเป็นระยะ 3 ปี ตั้งแต่ปี 1958-1960 ระยะ 5 ปี ตั้งแต่ปี 1961-2020 และระยะยาว 10 ปี ตั้งแต่ปี 2001-2010 หลังการประกาศใช้ Doi Moi policy ในปี 1986 ในช่วงนี้ได้มีการพัฒนาและเพิ่มนโยบายให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจสากลมากขึ้น ทั้งนี้ตั้งแต่ทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา เวียดนามเริ่มดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี (Open Door Policy) ทำข้อตกลงการค้า (Trade agreement) กับสหภาพยุโรป เริ่มการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zone) หลายแห่งทั่วประเทศเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ จนกระทั่งทศวรรษที่ 2010 เวียดนามเน้นพัฒนาผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะซอฟต์แวร์ เร่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สร้างนิคมอุตสาหกรรมที่รองรับการลงทุนเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทำให้มีการลงทุนจากต่างประเทศมากยิ่งขึ้น

ในส่วนของการศึกษาถึงประเภทและการมูลค่าการลงทุนของบริษัทสมาร์ทโฟนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนาม พบว่าตั้งแต่ปี 2010 เวียดนามได้ส่งออกสมาร์ทโฟนมากที่สุด สอดคล้องกับข้อมูลจากกรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) และสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงฮานอย ที่เสนอข้อมูลบนเว็บไซต์ว่า เวียดนามเริ่มดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบเสรี ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้เวียดนามกลายเป็นจุดหมายยอดนิยมสำหรับการผลิตเพื่อการส่งออกสินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods)

และจากการวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการลงทุนอุตสาหกรรมในเวียดนาม ผู้วิจัยได้ทำเสนอทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบของฝูงห่านบิน (Flying Geese Model) โดยศาสตราจารย์คานาเมอคาอามัทสึ (Kaname Akamatsu) ผลการศึกษาพบว่า เวียดนามเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากควบคู่ไปกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในปัจจุบันสามารถพัฒนาอุตสาหกรรมได้รวดเร็ว สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากนโยบายและเสถียรภาพทางการเมืองอันเข้มแข็งของรัฐ ส่งผลให้อุตสาหกรรมการส่งออกขยายตัวได้อย่างเต็มที่ และก้าวเข้าสู่อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีในระดับสูงขึ้นได้ และ ทฤษฎีที่ตั้งอุตสาหกรรม ของ แอลเฟรด เวเบอร์ (Alfred Weber) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนต่างชาติในเวียดนาม เนื่องจากค่าแรงขั้นต่ำของเวียดนามนั้นไม่สูงมาก มีค่าแรงถูก สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ส่งผลให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในเวียดนามเพิ่มขึ้น รัฐบาลเวียดนามให้ความสำคัญในการแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ มีการสร้างเส้นทางถนน ท่าเรือ การสร้างสนามบิน เพื่อพัฒนาสาธารณูปโภคให้ดีขึ้น สามารถสนับสนุนให้นักลงทุนเข้ามาลงทุนในประเทศมากยิ่งขึ้น และจากบทความวิจัยเรื่อง The Development of Industrial Clusters: From Theory to Reality in The World and Policy Implication for Vietnam Nguyen Ngoc Son; 2015) ที่กล่าวถึงอุตสาหกรรมรวมจรรวมและส่วนประกอบ (IC) พบว่าอุตสาหกรรมรวมจรรวมและส่วนประกอบ (IC) ได้ดึงดูดความสนใจของนักวิจัย และนักลงทุนจากต่างประเทศ แสดงให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมอย่างมากของกลุ่มอุตสาหกรรมต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในเวียดนามการดำเนินนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมตามกลุ่มอุตสาหกรรมเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้สามารถทำเป็นกลยุทธ์ Industrialization และสามารถก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางได้สำเร็จ เศรษฐกิจเติบโตขึ้น ส่งผลให้ประชากรชนชั้นกลางในเวียดนามขยายตัวทำให้เกิดความต้องการซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะทางนโยบาย

สำหรับประเทศไทย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หน่วยงานของไทยควรมีหน่วยงานที่ดูแลและพัฒนาการส่งเสริมทักษะให้แรงงานในประเทศไทย เน้นฝึกอบรมให้มีทักษะทางเทคโนโลยีขั้นสูง มีทักษะภาษาอังกฤษ รวมถึงการพัฒนาแผนเศรษฐกิจและนโยบายทางด้านการเมือง ความมั่นคง และทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบัน เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติให้มีการลงทุนและการใช้ประโยชน์สำหรับนักธุรกิจที่จะลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ในประเทศไทยมากขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะทางงานวิจัยในอนาคต

ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการลงทุนของต่างชาติในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินค้าประเภท machine ที่เป็นสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Goods) ที่เวียดนาม

5.4 ข้อจำกัด

เนื่องจากผู้วิจัยจะต้องสำเร็จการศึกษาภายในปี 2564 ทำให้มีระยะเวลาในการศึกษาและทำวิจัยค่อนข้างสั้น

บรรณานุกรม

1. หนังสือและเอกสารตีพิมพ์

- กิริยา กุลกลการ และคนอื่น ๆ . (2561). **ส่องเศรษฐกิจ CLMV: ประเด็นและนัยต่อไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- นโรตม์ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2532). **ภูมิศาสตร์อุตสาหกรรม : แนววิเคราะห์ระดับจุลภาค**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ใจทอง.
- วารี หะวานนท์. (2524). **การบัญชีธนาคาร : การปฏิบัติงานธนาคารพาณิชย์**. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- วิชัย ศรีคำ. (2547). **ภูมิศาสตร์อุตสาหกรรม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิทยา ศุภธนากุล และคนอื่น ๆ . (2551). **เจาะตลาดเวียดนามผ่านกูรู**. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. (2555). **สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม**. กรุงเทพฯ: บริษัทวีพริ้นท์.
- ศิริพร สัจจามันท์ และคนอื่น ๆ . (2545). **เศรษฐศาสตร์การพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธราช.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2558). **ระบบบริหารราชการของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม**. นนทบุรี: กรกนกการพิมพ์.

2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

2.1 ภาษาไทย

- กรมการลงทุนจากต่างชาติและสำนักงานจัดการเขตอุตสาหกรรม. **เขตเศรษฐกิจของเวียดนาม**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก https://ditp.go.th/contents_attach/207688/207688.pdf
- กรมการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2561). **คู่มือโอกาสและทิศทางการค้า การลงทุนในเวียดนาม**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก https://www.ditp.go.th/ditp_web61/article_sub_view.php?filename=contents_attach/540248/540248.pdf&title=540248&cate=1002&d=0
- ขวัญใจ เตชเสนสกุล. (2562). **มองพัฒนาการทางเศรษฐกิจของเวียดนาม ผ่านดัชนีนวัตกรรม GII 2019**. เข้าถึงเมื่อ 17 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://www.exim.go.th/getattachment/>
- จันทร์สุรินทร์ วนาวีระกร. (2562). **การศึกษาการลงทุนของนักลงทุนชาวเกาหลีในประเทศเวียดนาม**.

เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <http://isas.arts.su.ac.th/wp-content/uploads/2562/geography/05590743.pdf>

ชญาณี ชวะโนทย์. (2561). **นโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจกับการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเวียดนาม.**

เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/NER/article/download/112053/87352/>

ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละภูมิภาคของ**

เวียดนาม. เข้าถึงเมื่อ 18 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก <https://www.harvardasia.co.th/wp-content/uploads/2016/09/1808.pdf>

นโยบายราคา. เข้าถึงเมื่อ 17 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก

<https://www.stou.ac.th/STOUOnline/lom/data/sms/market/Unit5/Subm2/U521-1.htm>

ระพีพัฒน์ ธนะพัฒน์ และคนอื่น ๆ . (2557). **ระบบปฏิบัติการบนสมาร์ทโฟน.** เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม

2562. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/a/bumail.net/smartphones-lifestyle/thekhnoyoi-khxng-sma-rth-fon>.

วรารกรณ์ สามโกเศศ. (2547). **ประวัติศาสตร์โทรศัพท์มือถือ.** เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก

<https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=amuletstory&group=19&month=03-2012&date=14>

วีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร. (2562). **มองอุตสาหกรรมมือถือผ่านกรอบ 'เครือข่ายการผลิตข้ามชาติ'.** เข้าถึง

เมื่อ 7 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.the101.world/smartphone-and-global-production-networks>.

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) . (2554). **การค้าเสรีจากนโยบาย 'Doi Moi'.**

เข้าถึงเมื่อ 5 มกราคม 2564. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/aec/scoop/603228>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและสถาบันเอเชียศึกษา. (2554). **ดัชนีและคู่มือการลงทุน**

สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก file:///C:/Users/Administrator/Downloads/20130408154445_vietnam1.pdf.

สำนักความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน. (2556). **ยุทธศาสตร์ความร่วมมือพัฒนา**

เศรษฐกิจของ สพพ. กับ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ระหว่างปี 2557-2560. เข้าถึงได้จาก <https://www.neda.or.th/home/uploads/download/klUx1IPBZzmSKmlcgGD.pdf>

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงเทพมหานคร. **เขตเศรษฐกิจของเวียดนาม**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก https://ditp.go.th/contents_attach/207688/207688.pdf

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ (IC และ PCB). เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก http://www2.diw.go.th/I_Standard/Web/pane_files/Industry25.asp.

อมรัตน์ เจียรระโนรุงโรจน์. (2561). **การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม: ศึกษากรณีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ**. เข้าถึงเมื่อ 16 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.tcithaijo.org/index.php/vrurdihsjournal/article/view/143473>

Prototype ต้นแบบผลิตภัณฑ์กับกระบวนการ R&D. เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.prosoft.co.th/Article/Detail/108083>

TaTaTaTan. (2561). **พัฒนาการของ CPU บน Smartphone ในปี 2018**. เข้าถึงเมื่อ 15 ตุลาคม 2562. เข้าถึงได้จาก <https://www.whatphone.net/article/development-of-the-cpu-on-the-smartphone-in-2018>

2.2 ภาษาต่างประเทศ

Datawheel. (2019). **Vietnam (VNM) Exports, Imports, and Trade Partners**. Accessed January, 5, 2021, Available from <https://oec.world/en/profile/country/vnm?flowSelector1=flow0&yearSelector1=exportGrowthYear25#top>

Do Thi Thuy Linh and Nguyen Quang Huy. (2017). **Samsung's Investments in Vietnam: Reasons and Consequences**. Accessed January, 5, 2021, Available from <http://tapchicongthuong.vn/bai-viet/samsungs-investments-in-vietnam-reasons-andconsequences-49598.htm>

Kim Eun-jin. (2019). **Samsung Electronics Accounts for 28% of Vietnam's GDP**. Accessed January, 5, 2021, Available from <http://www.businesskorea.co.kr/news/articleView.html?idxno=29966>

International Monetary Fund. (2019). **World Economic Outlook Database April 2019**. Accessed October, 16, 2019, Available from https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weo_data/index.aspx.

- Microsoft announces US\$3 million YouthSpark investment in Vietnam.** (2015). Accessed March, 7, 2021, Available from <https://news.microsoft.com/apac/2015/03/24/microsoft-announces-us3-million-youthspark-investment-in-vietnam/>
- Nguyễn Ngọc Sơn. (2015). **Nghiên cứu phát triển cụm ngành công nghiệp: từ lý luận đến thực tiễn ở các nước trên thế giới và gợi ý chính sách cho Việt Nam.** Accessed October, 16, 2019, Available from https://vjst.vn/Images/Tapchi/2015/5B/Bai2_page_6-12.pdf
- Nguyễn Phúc Nguyên. (2013). **Nghiên cứu các nhân tố tác động đến thu hút đầu tư vào các khu công nghiệp ở Miền Trung.** Accessed October, 16, 2019, Available from <https://www.researchgate.net/publication/327645216>
- Phuong Thu. (2020). **Samsung starts construction of new R&D Centre in Vietnam.** Accessed January, 5, 2021, Available from <https://www.vir.com.vn/samsung-starts-construction-of-new-rd-centre-in-vietnam-74409.html>
- Ralph Jennings. (2021). **Apple Supplier Foxconn To Build \$270 Million Plant in Vietnam Amid U.S.-China Tensions.** Accessed January, 5, 2021, Available from <https://www.forbes.com/sites/ralphjennings/2021/01/22/apple-supplier-foxconn-to-build-270-million-plant-in-vietnam-amid-us-china-tensions/?sh=443a564b5554>
- Samsung eager to develop R&D Centre in Hanoi.** (2019). Accessed March, 7, 2021, Available from <https://www.vir.com.vn/samsung-eager-to-develop-rd-centre-in-hanoi-67300.html>
- SAMSUNG WILL BUILD A R&D CENTER AT STARLAKE NEW TOWN.** (2019). Accessed March, 7, 2021, Available from <http://www.starlake-hanoi.com/en/news/samsung-will-build-a-rd-center-at-starlake-new-town/>
- Ta Huu Phoung and Guy ta. (1978). **THE POSTWAR ECONOMIC PLANNING AND DEVELOPMENT OF VIETNAM.** Accessed January, 5, 2021, Available from https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2019/01/weo_data/index.aspx.
- Timothy Sturgeon and Ezequiel Zylberberg. (2016). **The Global Information and Communication Technology Industry: Where Vietnam Fits in Global Value**

Chains. Accessed October, 16, 2019, Available from
<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/25815/WPS7916.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Trinh Nguyen. (2020). **Vietnam's Electronics Industry: A Guide to Emerging Opportunities.**
Accessed February, 15, 2021, Available from <https://www.vietnam-briefing.com/news/vietnams-electronics-industry-guide-emerging-opportunities.html/>

UPSTREAM? MIDSTREAM? DOWNSTREAM? WHAT'S THE DIFFERENCE?. (2019).

Accessed October, 15, 2019, Available from
<https://energyhq.com/2017/04/upstream-midstream-downstream-whats-the-difference.>

YOSHINORI NAKANO. (1958). **ECONOMIC CONDITIONS IN NORTH VIET-NAM.** Accessed
January, 5, 2021, Available from
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/pdf/10.1111/j.1746-1049.1963.tb00639.x>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	มธุรดา มะธิปิไซ
วันเกิด	16 ธันวาคม พ.ศ.2541
ที่อยู่	หมู่บ้านภาสกร 2 ถนนเอกชัย เขตบางบอน แขวงบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย จากโรงเรียนศึกษานารีวิทยา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะอักษรศาสตร์ สาขาเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์

เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า มธรรดา มะธิปิไซ
 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาเวียดนาม
 ชื่อสารนิพนธ์ อุตสาหกรรมสมาร์ตโฟนในประเทศไทยเวียดนาม
 ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปันสุวรรณ
 ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ หมู่บ้านภาสกร 2 ถนนเอกชัย เขตบางบอน แขวงบางบอน กรุงเทพมหานคร 10150
 หมายเลขโทรศัพท์ 080-252-1153

ลิขสิทธิ์ของสารนิพนธ์อันเป็นผลจากการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์ตามมาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองสิทธิ์

ลงนามผู้โอน.....

(นางสาวมธรรดา มะธิปิไซ)

ลงนามผู้รับโอน.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....